

**Andersson Elffers Felix
Politieacademie
Stichting Maatschappij,
Veiligheid en Politie**

De maatschappelijke
integratie van de politie in
Rotterdam Beverwaard

Utrecht, juni 2009

AP64/case study rotterdam beverwaard

drs. H. Quint Bc.
drs. F. Pieters
drs. J. Smeets
drs. R. Ulrich
drs. C. Wiebrens

Inhoud

1 Inleiding 4

- 1.1 Aanleiding 4
- 1.2 Onderzoeksopzet 4
- 1.3 Onderzoeksvragen en analysekader 5

2 Veiligheidsproblematiek 8

- 2.1 Rotterdam Beverwaard 8
- 2.2 De veiligheidsproblematiek 8

3 De veiligheidsaanpak 9

- 3.1 De Rotterdamse veiligheidsaanpak 9
- 3.2 De veiligheidsaanpak in Rotterdam Beverwaard 11
- 3.3 De veiligheidsaanpak van de politie 12

4 Integratie in de wijk 15

- 4.1 Organisatie en werkwijze politie 15
- 4.2 Burgers kennen de politie 16
- 4.3 De politie kent de burgers 17
- 4.4 De politie heeft contacten met allochtonen 17
- 4.5 De politie kent de problematiek 17
- 4.6 Participatie in buurtnetwerken 18
- 4.7 Invloed van burgers op het veiligheidsbeleid 18
- 4.8 Communicatie 19
- 4.9 Voorwaarden voor integratie in de wijk 19
- 4.10 Conclusies 20

5 Integratie in professionele netwerken 21

- 5.1 Participatie in netwerken van professionals 21
- 5.2 Convenanten 22
- 5.3 Veelplegers en jeugdproblematiek 22
- 5.4 Oordeel over de samenwerking met de politie 23
- 5.5 Doorwerking van afspraken in het wijkteam 23
- 5.6 Betrouwbaarheid 24
- 5.7 Conclusies 24

6 Integratie in het bestuur 25

- 6.1 Organisatie van de samenwerking 25
- 6.2 Integratie van beleid 25
- 6.3 Afstemming inzet op lokale prioriteiten 25
- 6.4 Bijdrage van de politie aan het lokaal veiligheidsbeleid 25
- 6.5 Oordeel bestuur over de politie 26
- 6.6 Betrokkenheid raad bij politie(beleid) 27
- 6.7 Conclusies 27

7 Legitimiteit 29

8 Conditionerende factoren 30

- 8.1 Organisatie en formatie 30
- 8.2 Kerntakendiscussie 30

9 Conclusies 31

10 Aanbevelingen 36

Bijlage 1: Scores interviews per facet 38

Bijlage 2: Overzicht gesprekspartners 39

Bijlage 3: Samenstelling stuurgroep en onderzoeksteam 40

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De probleemgerichte aanpak en gebiedsgebonden werken zijn wezenskenmerken van het Nederlandse politiebestedel. De sterke verankering in de wijken, in professionele netwerken en in het openbaar bestuur wordt beschouwd als een belangrijke basis voor de legitimiteit van de politie.

Het Lectoraat Gemeenschappelijke Veiligheidskunde van de Politieacademie, de Stichting Maatschappij Veiligheid en Politie en Andersson Elffers Felix hebben het initiatief genomen voor een onderzoek naar de mate van integratie van de politie in de wijken, in professionele netwerken en in het openbaar bestuur.

Er zijn verschillende aanleidingen voor dit onderzoek.

De eerste aanleiding heeft betrekking op integrale veiligheid. Maatschappelijke integratie van de politie wordt beschouwd als een belangrijke voorwaarde voor integrale veiligheid.

De tweede aanleiding betreft de legitimiteit van de politie. Om effectief op te kunnen treden moet de politie beschikken over legitimiteit. Daarom is het van belang te weten waar de legitimiteit van het politieoptreden op gebaseerd is en in hoeverre de legitimiteit van het optreden van de politie samenhangt met de mate van maatschappelijke integratie.

De derde aanleiding wordt gevormd door ontwikkelingen in het politiebestedel. De afgelopen jaren wezen die in de richting van centralisatie en meer nadruk op repressie. Het is de vraag wat het effect is van deze ontwikkelingen, zoals de invoering van prestatiecontracten en de kerntakendiscussie, op de maatschappelijke integratie van de politie.

1.2 Onderzoekopzet

Het onderzoek bestaat uit case studies. Aan de hand van documentenanalyse en half gestructureerde interviews met stakeholders is nagegaan in hoeverre de politie is geïntegreerd in wijken, in netwerken van professionals en in het lokale bestuur en welke factoren bepalend zijn voor de mate van maatschappelijke integratie en de legitimiteit van de politie. Per casus is een basiseenheid onderzocht.

Bij de selectie van cases is gezorgd voor een spreiding naar gemeentegrootte en regio's. In de eerste plaats om te zorgen dat de cases representatief zijn. Maar ook om in beeld te brengen in hoeverre de maatschappelijke integratie van de politie verschilt tussen regio's en gemeenten van verschillende grootteklassen. De case studies zijn uitgevoerd in Amsterdam Oud-West, Gouda-Oost, Helmond, Sint Anthonis, Rotterdam Beverwaard en Veldhoven. De resultaten van de zes case studies zijn samengevat in een landelijke rapportage. Daarnaast zijn de resultaten per case study afzonderlijk gepubliceerd in uitgebreide rapportages.

Deze rapportage beschrijft de uitkomsten van de casestudie in de gemeente Rotterdam. Het onderzoek richtte zich op Rotterdam Beverwaard. Het onderzoek werd in de periode juni – oktober 2007 uitgevoerd door onderzoekers van Andersson Elffers Felix en van de

Onderzoeksgroep van de Politieacademie onder supervisie van een stuurgroep voor het onderzoek naar de maatschappelijke integratie en legitimiteit van de politie.¹

Het onderzoek heeft een kwalitatief karakter en bestaat uit bestudering van documenten en interviews met stakeholders.² De uitkomsten zijn verwerkt aan de hand van een analysekader, waar de dimensies integratie in de wijk, integratie in netwerken van professionals, integratie in het bestuur en legitimiteit van de politie zijn uitgewerkt in thema's en indicatoren waarbij de aanpak en de organisatie formeel geregeld zijn. Op grond van de beoordeling van de uitkomsten aan de hand van het analysekader worden conclusies getrokken over de mate van integratie van de politie in de wijk, het netwerk van professionals en het bestuur, de legitimiteit van de politie en het effect van conditionerende factoren. De uitkomsten worden weergegeven in de vorm van een schoolrapport.³

1.3 Onderzoeksvragen en analysekader

De centrale vraagstelling van het onderzoek luidt:

In welke mate is de politie geïntegreerd in de wijk, in professionele netwerken en in het openbaar bestuur en welke factoren beïnvloeden de mate van maatschappelijke integratie van de politie?

Deze vraagstelling is uitgewerkt in vijf subvragen:

- In hoeverre is de politie geïntegreerd in de wijk?
- In hoeverre is de politie geïntegreerd in lokale netwerken van professionals?
- In hoeverre is de politie geïntegreerd in het lokale bestuur?
- Welke gevolgen heeft de mate van maatschappelijke integratie voor de legitimiteit van de politie?
- Wat zijn conditionerende factoren voor de maatschappelijke integratie van de politie?

Per onderzoeksvraag zijn aandachtspunten en indicatoren geformuleerd die tezamen het analysekader vormen voor het onderzoek. Bij de analyse is consequent onderscheid gemaakt tussen:

- de formele organisatie, die tot uitdrukking komt in documenten en overleggremia
- de oordelen van bestuurders en managers en
- de oordelen van burgers en professionals.

Hierdoor kunnen eventuele tegenstellingen in beeld worden gebracht, tussen: de formele werkelijkheid van plannen en organisatiestructuren en de reële werkelijkheid van de uitvoering én tussen de oordelen van bestuurders en managers enerzijds en de oordelen van professionals en burgers anderzijds.

Hieronder volgt per subvraag een overzicht van de aandachtspunten en indicatoren die in de analysekader zijn betrokken:

1.3.1 Integratie in de wijk

- Bij de mate van integratie van de politie in de wijk spelen de volgende aandachtspunten een rol:
- de duurzaamheid van de relaties met de bevolking

¹ Zie voor de samenstelling van de stuurgroep bijlage 3.

² Zie voor een overzicht van de gesprekspartners bijlage 2.

³ Zie voor een uitgebreid overzicht van de scores per interview bijlage 1.

- de intensiteit en kwaliteit van de contacten met de bevolking in al zijn geledingen (o.a. contacten met sleutelpersonen¹ en minderheden en participatie in buurtnetwerken)
- de afstemming van het politiewerk op de problemen die de bevolking ervaart
- de mate waarin de politie helder en geloofwaardig communiceert met de bevolking.

Voor de mate van integratie van de politie in de wijk zijn de volgende indicatoren benoemd:

- burgers weten wie hun wijkagent is
- burgers kennen hun wijkteam
- de politie kent de problemen en de relevante mensen in de wijk
- de politie onderhoudt structurele contacten met sleutelpersonen en instanties in de wijk
- de politie heeft structurele contacten met minderheden in de wijk
- de politie betreft de bevolking actief bij het veiligheidsbeleid op wijkniveau (wijkpanels, burgergesprekken et cetera)
- de politie participeert in buurtnetwerken
- de politie communiceert actief over de veiligheidsproblematiek en haar prioriteiten
- burgers hebben een beeld van de prioriteiten en de aanpak van de politie.

1.3.2 Integratie in lokale netwerken van professionals

Bij de mate van integratie van de politie in lokale netwerken van professionals gaat het om de vraag in hoeverre de politie samenwerkt met partners op lokaal, wijk- en buurtniveau en het functioneren van de politie in deze samenwerkingsverbanden.

Voor de mate van integratie in lokale netwerken zijn de volgende indicatoren benoemd:

- de politie participeert op wijk- en buurtniveau in netwerken van professionals
- de politie speelt een actieve rol in deze netwerken
- de politie participeert in een veelplegersaanpak
- de politie participeert in structureel casusoverleg voor overlastgevende en criminele jongeren
- de politie is in samenwerkingsverbanden een betrouwbare partner
- de afspraken van wijkagenten met lokale partners krijgen een vervolg in activiteiten van de basiseenheid
- de samenwerking met partners is vastgelegd in convenanten
- de politie ondersteunt initiatieven van partners met informatie, adviezen en protocollen.

1.3.3 Integratie in het lokale openbaar bestuur

Bij de mate van integratie van de politie in het lokale openbaar bestuur spelen de volgende aandachtspunten een rol:

- de mate waarin het politiebeleid aansluit bij de verwachtingen van het bestuur en de politiek
- de mate waarin het lokale politiebeleid en het gemeentelijke veiligheidsbeleid zijn geïntegreerd
- de mate waarin de politie helder en geloofwaardig communiceert naar lokaal bestuur en politiek.

Voor de mate van integratie in het openbaar bestuur zijn de volgende indicatoren benoemd:

- het lokale politiebeleid is afgestemd op het gemeentelijke veiligheidsbeleid
- naast aandacht voor landelijke, regionale of OM-prioriteiten is er voldoende ruimte voor lokale prioriteiten

¹ Onder sleutelpersonen wordt verstaan: winkeliersverenigingen, belanghebbendenorganisaties, huismeesters, woningcorporaties, welzijnsinstellingen, hulpverleningsinstellingen, jeugdwerk, horeca, wijkraden, gemeentelijke toezichhouders, gemeentewerken, leerplichtambtenaren, ondernemersverenigingen, scholen, ROC's, moskeebesturen.

- de lokale politiek is van mening dat de politie haar werk voldoende afstemt op de lokale problemen
- de politie vervult een intermediaire en signalerende rol tussen de wijken en buurten en het gemeentebestuur
- de politie ondersteunt en stimuleert de gemeentelijke regierol
- het lokale politiebeleid wordt besproken in de betrokken raadscommissie (AZ, ABZ, OOV)
- de politie is structureel aanwezig bij deze raadscommissie
- er is structureel overleg tussen de burgemeester en de politie
- in kleine gemeenten ondersteunt de politie het lokale veiligheidsbeleid met deskundigheid het gemeentebestuur en de lokale politiek beschouwen de politie als 'hun' politie.

1.3.4 Legitimiteit

De vraag naar de gevolgen van de mate van maatschappelijke integratie voor de legitimiteit van de politie heeft betrekking op het maatschappelijk draagvlak voor de politie.

Hiervoor zijn de volgende indicatoren benoemd:

- de politie speelt in op de problematiek in de wijk of gemeente
- de bevolking stemt in met de doelen en prioriteiten van de politie
- er is sprake van congruentie tussen het politiebeleid en het gemeentelijke veiligheidsbeleid
- de politie communiceert overtuigend over haar beleid en haar optreden
- burgers hebben het gevoel dat ze door de politie beschermd worden
- burgers zijn tevreden over de inzet van de politie.

1.3.5 Conditionerende aspecten

Bij de vraag naar conditionerende aspecten voor de maatschappelijke integratie van de politie spelen de volgende aandachtspunten een rol:

- de organisatie en formatie van de politie
- de invloed van de kerntakendiscussie op de prioriteiten en inzet van de politie.

Voor de conditionerende aspecten van de maatschappelijke integratie van de politie zijn de volgende indicatoren benoemd:

- de politietaak in de wijk wordt in beginsel uitgevoerd door medewerkers van de eigen gebiedsgebonden basiseenheid
- wijkagenten maken deel uit van deze gebiedsgebonden basiseenheden
- de politie heeft voor bewoners en specifieke doelgroepen duidelijke aanspreekpunten
- wijkteams en wijkagenten hebben ruimte om hun werkzaamheden af te stemmen op de specifieke problematiek van hun gebied
- signalen van wijkagenten werken door in het teambeleid en de lokale veiligheidsaanpak de kerntakendiscussie is niet van invloed op de inzet van de politie en de lokale samenwerking.

2 Veiligheidsproblematiek

2.1 Rotterdam Beverwaard

De Rotterdamse wijk Beverwaard maakt onderdeel uit van de deelgemeente IJsselmonde. De Deelgemeente IJsselmonde heeft ruim 59.000 inwoners, verdeeld over vier wijken: Oud-IJsselmonde, Groot IJsselmonde, Beverwaard en Lombardijen. Van de inwoners van IJsselmonde is 37,7% allochtoon. Het werkloosheidspercentage ligt met 11,8% onder het stedelijke gemiddelde van Rotterdam (14,2%). Het aantal inwoners van de wijk Beverwaard bedraagt circa 12.500.

2.2 De veiligheidsproblematiek

In de veiligheidsindex 2006 kwam de veiligheid in IJsselmonde overeen met het Rotterdams gemiddelde: 6,9 op een schaal van één tot tien. IJsselmonde was volgens de veiligheidsindex 2006 'nog net niet veilig'. Ten opzichte van de veiligheidsindex 2005, toen IJsselmonde nog 7,1 scoorde, is de situatie verslechterd. In 2006 is het aantal woninginbraken afgenomen. Dat geldt ook voor het aantal aangiften van mishandeling. Het aantal gevallen van mishandeling, bedreiging en straatroof blijft hoog. De score van de wijken Lombardijen en Beverwaard lag lager dan het gemiddelde van de deelgemeente: beide wijken scoorden 6,3. Op de Veiligheidsindex 2006 had Beverwaard een score van 6,3. Daarmee is Beverwaard een aandachtswijk. Het aantal aangiften van criminaliteit bedroeg in 2006 564, het aantal meldingen van overlast 572. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de belangrijkste buurtproblemen:

Tabel: Buurtproblemen in de Rotterdamse wijk Beverwaard

Probleem	Percentage
Hondenpoep	48%
Te hard rijden	46%
Vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes	45%
Rommel op straat	45%
Parkeeroverlast	29%
Overlast door groepen jongeren	26%
Geluidsoverlast door verkeer	23%
Inbraak in woningen	22%
Agressief verkeersgedrag	20%
Fietsendiefstal	20%
Beschadiging/vernietiging auto's	16%
Drugsoverlast	14%
Bekladding van muren en gebouwen	14%
Diefstal uit auto's	13%
Burengerucht/lawaai van omwonenden	8%
Geluidsoverlast	8%
Lastig gevallen worden op straat	6%
Dronken mensen op straat	6%
Aanrijdingen	5%
Geluidsoverlast van horeca	2%

71% van de bewoners van Beverwaard geeft aan tevreden te zijn met de buurt.

3 De veiligheidsaanpak

3.1 De Rotterdamse veiligheidsaanpak

Veiligheid heeft topprioriteit in Rotterdam. In 2001 heeft het vorige college van burgemeester en wethouders het Vijfjarenactieprogramma Veilig 2001-2006 vastgesteld. Daarmee is gekozen voor een integrale aanpak, waarin alle veiligheidspartners samenwerken onder de regie van de gemeente en veiligheid onderdeel vormt van de kerntaken van alle gemeentelijke diensten.

In 2006 is het Vijfjarenactieprogramma Veilig 2006-2010 vastgesteld, getiteld 'Samenwerken aan veiligheid: voorkomen en handhaven'. Hierin zijn de leerpunten van de eerste vijf jaar verwerkt en is de aanpak op onderdelen aangescherpt.

Het college van burgemeester en wethouders heeft targets geformuleerd die in voor de bewoners van de stad zichtbare termen aangeven welke resultaten behaald moeten worden. De aanpak wordt aangestuurd door de Stuurgroep Veilig, die bestaat uit de burgemeester, wethouder Volksgezondheid, Welzijn en Maatschappelijke Opvang en de wethouder Jeugd, Gezin en Onderwijs, de korpschef van het politiekorps Rotterdam-Rijnmond, de Hoofdofficier van Justitie en de directeur van de directie Veiligheid van de gemeente. Voor de coördinatie van de uitvoering is een Directieraad Veilig ingesteld, waarin vertegenwoordigers van de directie van de betrokken gemeentelijke diensten zitten.

De deelgemeenten trekken de wijkveiligheidsaanpak. Er worden prestatieafspraken gemaakt over de inzet van gemeentelijke diensten en veiligheidspartners per deelgemeente of wijk. Deze afspraken worden gemaakt op grond van de prioriteiten, die zijn bepaald in de wijkveiligheidsactieprogramma's.

Op basis van een analyse van de aard en intensiteit van de problematiek, kan de Stuurgroep Veilig besluiten tot de inzet van een 'stadsmarinier', die direct onder aansturing van de Stuurgroep Veilig maatregelen neemt om de problemen aan te pakken. Stadsmariniers fungeren als aanjager en vernieuwer van de veiligheidsaanpak, brengen partijen bij elkaar, organiseren samenwerking en forceren doorbraken. Succesvoorwaarden zijn een integrale aanpak van de ernstigste problemen, zo nodig met toepassing van onorthodoxe maatregelen, nadruk op uitvoering, een helicopterview, korte lijnen naar het stadsbestuur, een positie dicht bij de deelgemeenten en extra middelen om acute problemen aan te pakken. Stadsmariniers worden ingezet in de wijken met de ernstigste problemen, bij de aanpak van jongerenoverlast en jeugdcriminaliteit en voor de persoonsgerichte aanpak van verslaafden en veelplegers.

Om de ontwikkeling van de problematiek in beeld te brengen is een Veiligheidsindex opgesteld, die op basis van gegevens over de objectieve veiligheid (aangiften en meldingen) en de subjectieve veiligheid (bewonersoordelen en slachtofferschap) de veiligheid in een wijk in één score samenvat. Met de veiligheidsindex kan de veiligheid in de wijken onderling worden vergeleken en kan ook de ontwikkeling in de tijd in beeld worden gebracht. De index bestaat uit acht elementen: diefstal, drugs, geweld, inbraak, vandalisme, overlast, schoon en heel, en verkeer. Uit de ontwikkeling van de Veiligheidsindex blijkt dat de aanpak succesvol is: tussen 2001 en 2005 is in 61 van de 62 wijken de score op de index verbeterd. In 2001 waren er nog 8 onveilige wijken, inmiddels heeft geen enkele wijk meer het predicaat onveilig.

De Rotterdamse veiligheidsaanpak bestaat uit een combinatie van gebiedsgerichte en persoonsgerichte maatregelen.

Gebiedsgerichte aanpak

De gebiedsgerichte aanpak is gericht op het verbeteren van de veiligheid in de wijken, door toezicht, interventie en handhaving, beheer en onderhoud en sociaal en fysiek investeren. Voor elke wijk wordt een wijkveiligheidsactieprogramma opgesteld. De focus ligt op de aanpak van wijken die in de Veiligheidsindex de score probleemwijk hebben. Ook zullen er maatregelen worden genomen om de situatie in wijken, die op tenminste één element van de Veiligheidsindex scoren als probleemwijk of onveilige wijk, binnen een jaar weer onder controle te krijgen.

Bij toezicht, interventie en handhaving gaat het onder meer om het tegengaan van illegale bewoning en overbewoning, de aanpak van overlastgevende panden, samenhangende inzet van de verschillende toezichthouders, inzet van interventieteams en de aanpak van hennepkwekerijen, illegale coffeeshops en growshops.

Bij beheer en onderhoud van de buitenruimte wordt prioriteit gegeven aan de zogenaamde 'kleine ergernissen', zoals vuil op straat, slecht onderhouden bestrating, verlichting en slecht onderhouden groenvoorzieningen. De aanpak richt zich op het schoon houden van de openbare ruimte, verbetering van het onderhoud, communicatie met bewoners en extra toezicht en handhaving om ongewenst gedrag aan te pakken.

Bij investeringen in de fysieke infrastructuur gaat het om herstructurering van wijken, verbetering van het woningaanbod, de aanpak van het souterrain van de woningmarkt en de zogenaamde hot spot-aanpak, gericht op bestrijding van overlast, criminaliteit en verloedering in probleemcumulatiegebieden.

Bij investeringen in de sociale infrastructuur gaat het om het versterken van de sociale kwaliteit van de stad, met speciale aandacht voor integratie van nieuwkomers en stimulering van actief burgerschap. De gemeente wil bewoners en ondernemers meer betrekken bij de veiligheidsaanpak. Ook worden maatregelen genomen om de veiligheid op bedrijventerreinen en in winkelgebieden te verbeteren. Daarbij wordt nadrukkelijk ook inzet en betrokkenheid van ondernemers gevraagd. Rotterdammers moeten zich medeverantwoordelijk voelen voor de veiligheid in hun stad.

Persoonsgerichte aanpak

De persoonsgerichte aanpak (PGA), één van de topprioriteiten van de politie en het Openbaar Ministerie, is gericht op de belangrijkste dadergroepen. Deze aanpak is een combinatie van een strafrechtelijke aanpak en maatregelen gericht op maatschappelijke integratie. De persoonsgerichte aanpak richt zich op verslaafden en veelplegers, plegers van geweldsdelicten en overlastgevende en criminele jongeren.

Bij verslaafden en veelplegers is de aanpak gericht op de inzet van strafrecht om overlast en criminaliteit te bestrijden en op reïntegratie, om overlast en criminaliteit te voorkomen. Via de lokale zorgnetwerken wordt ervoor gezorgd dat alcohol- en drugsverslaafden een gericht behandeltraject krijgen aangeboden. Target is dat er per jaar 450 volwassenen in een PGA-traject geplaatst worden, waarvan 50% een jaar na uitstroom niet meer terugkeert in het traject.

De aanpak van geweld door de politie en het Openbaar Ministerie is geïntensiveerd. Prioriteit hebben geweldplegers die meer dan drie geweldsdelicten op hun naam hebben staan. De

aanpak richt zich verder op huiselijk geweld, inclusief eerwraak, op loverboys en op de Antillianenproblematiek.

Via een persoons- en groepsgerichte aanpak worden jongerenoverlast, jeugdcriminaliteit en recidive bij jongeren bestreden. Onderdelen van de aanpak zijn plaatsing in een traject voor overlastgevende jongeren en de inzet van gezinscoaches. Door extra te investeren in vroegsignalering, onder meer via lokale zorgnetwerken en scholen, moet worden voorkomen dat risicogroepen daadwerkelijk overgaan tot overlastgevend en crimineel gedrag.

Voor de aanpak van overlastgevende jongeren is een sluitende aanpak ontwikkeld, bestaande uit preventieve maatregelen, repressie en hulpverlening. Per deelgemeente is een DOSA-regisseur aangesteld die jongeren aan een traject toewijst. DOSA staat voor Deelgemeentelijk Organisatie Sluitende Aanpak. Target is dat er per jaar 1.500 jongeren worden geplaatst in een PGA-traject, waarvan 50% in het eerste jaar geen strafbaar feit meer pleegt. Bij criminele jongeren ligt het initiatief bij de politie en het Openbaar Ministerie. Ook voor deze groep is een sluitende aanpak ontwikkeld, bestaande uit een strafrechtelijke traject en nazorg. Elke jongere krijgt actief hulp op terreinen als werk, school, inkomen, huisvesting en gezondheid. Daarnaast wordt gewerkt aan een terugdringing van het aantal vroegtijdige schoolverlaters en aan uitbreiding van het aantal stageplaatsen en aan werkgelegenheid voor jongeren.

3.2 De veiligheidsaanpak in Rotterdam Beverwaard

De veiligheidsaanpak voor Beverwaard is vastgelegd in het Wijkveiligheidsactieprogramma Beverwaard. Dit is tot stand gekomen onder leiding van het Strategisch Wijkoverleg Beverwaard. Hierin participeren de deelgemeente (voorzitter), de politie, Gemeentewerken, de Roteb (reinigingsdienst), Stadstoezicht, de welzijnsorganisatie Perspect en de woningcorporaties Woonbron en de Nieuwe Unie. Het wijkveiligheidsactieprogramma richt zich vooral op de gebieden waar de problematiek het grootst is en waar extra inzet van de veiligheidspartners nodig is. De voorgestelde speerpunten en maatregelen zijn voorgelegd aan bewoners en ondernemers tijdens een informatieavond veiligheid. Het wijkveiligheidsactieprogramma bestaat uit een combinatie van gebiedsgerichte en persoonsgerichte maatregelen. De aanpak is gericht op de volgende speerpunten:

Jongerenoverlast Winkelcentrum Oude Watering en Bleyenbeekstraat

Er is sprake van overlast van een groep Antilliaanse jongeren, waarvan de harde kern uit vier tot zeven personen bestaat. In het verleden lukte het niet deze groep effectief aan te pakken, onder meer door onvoldoende communicatie en samenwerking tussen de betrokken ketenpartners (de deelgemeentelijke werkgroep Aanpak Jongerenoverlast, de DOSA-regisseur, jeugdzorg en de jeugdcoördinator van de politie). De aanpak is vooral gericht op verbetering van de coördinatie door de aanstelling van een procesbegeleider voor de werkgroep Aanpak Jongerenoverlast die afspraken maakt met de DOSA-regisseur, Jeugdzorg en de politie over de doorgeleiding van probleemjongeren naar individuele trajecten. Voor de financiering van deze trajecten komt extra geld beschikbaar. Tevens wordt er een coördinator Antilliaanse Zaken voor Beverwaard aangesteld die samenhang gaat aanbrengen in projecten en activiteiten voor de Antilliaanse gemeenschap en die helpt bij de plaatsing van de hangmannen en de criminelen en overlastplegers in maatwerktrajecten. De aanpak wordt uitgevoerd en gemonitord door de Werkgroep Jongerenoverlast Winkelcentrum Oude Watering en Bleyenbeekstraat.

Aanpak vandalisme Winkelcentrum Oude Watering

De aanpak is gericht op bestrijding van zaken als vernielingen van straatmeubilair in de openbare ruimte, bekladding van gebouwen, beschadiging van verkeersborden en beschadiging

van auto's. Het winkelcentrum wordt gerenoveerd. Stadstoezicht en de Roteb zullen extra investeren in het schoonhouden van het winkelcentrum. Tevens wordt er een jongerenbuurtbeheergroep opgericht, die moet bijdragen aan het aanzien en het 'schoonniveau' van de omgeving van het winkelcentrum, door toezicht en monitoring. De jongerenbuurtbeheergroep bestaat uit jongeren uit de buurt, die hiermee werkervaring opdoen. De aanpak wordt uitgevoerd en gemonitord door de werkgroep Vandalisme Winkelcentrum Oude Wetering.

Communicatie veiligheid Beverwaard

Door schietincidenten en jongerenoverlast is het gevoel van onveiligheid onder de bewoners in de buurten rond het winkelcentrum Beverwaard toegenomen. Voor deze bewoners worden workshops georganiseerd om hen beter in staat te stellen te reageren op overlast. Tevens worden een voorlichtingscampagne en vaardigheidstrainingen voor de jeugd georganiseerd. Via een nieuwsbrief worden de bewoners periodiek op de hoogte gehouden van de veiligheidssituatie in hun gemeente. De aanpak wordt uitgevoerd en gemonitord door de werkgroep Communicatie Veiligheid Beverwaard.

Inzet interventieteam

Er wordt een interventieteam ingezet dat in alle wijken van de deelgemeente huisbezoeken aflegt en daarbij nagaat of bewoners tevreden zijn met hun woning en met hun leefomgeving, of zij zich aan de wetten en regels houden en of ze hulp en ondersteuning nodig hebben. Het interventieteam kijkt onder meer of de inschrijving in de Gemeentelijke Basis Administratie Persoonsgegevens (GBA) klopt. Als het team stuit op illegale onderhuur, vervuiling, verwaarlozing en overlast wordt direct actie ondernomen. De samenstelling van het interventieteam wisselt per wijk, maar bestaat altijd uit vertegenwoordigers van de gemeente (o.a. de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid), de politie en de corporatie(s) met veel woningbezit in de wijk die bezocht wordt.

Versterking van de samenwerking

Om de samenwerking tussen de ketenpartners te versterken is in juni 2006 een convenant afgesloten waarbij de deelgemeente, de politie, de welzijnsorganisatie Perspect en de woningbouwcorporaties zich verbinden aan een gezamenlijke aanpak bij de bestrijding van jongerenoverlast. Dit convenant met de titel 'Aanpak van Jongerenoverlast in IJsselmonde' regelt de werkafspraken tussen de ketenpartners over de aanpak van jongerenoverlast en de bijbehorende gegevensuitwisseling met inachtneming van de regelgeving en de betrokken belangen van de partners, de (beklaagde) jongeren en de (klagende) bewoners. Het convenant moet leiden tot een effectieve en efficiënte aanpak van de jongerenoverlast in IJsselmonde. Met het convenant is het voor alle partijen duidelijk wat de afspraken zijn, zodat de partijen elkaar daaraan gemakkelijker kunnen houden.

Een belangrijke impuls voor de bestrijding van de jongerenoverlast en een versterking van de deelgemeentelijke samenwerking is de aanstelling van een stadsmarinier in IJsselmonde. De stadsmarinier zal zich vooral focussen op de overlast- en jeugdproblematiek in Beverwaard, Groot IJsselmonde en Lombardijen.

3.3 De veiligheidsaanpak van de politie

De politie en het Openbaar Ministerie dragen actief bij aan de gemeentelijke aanpak. De politie en het Openbaar Ministerie hebben targets geformuleerd die aansluiten bij de gemeentelijke targets.

In hun aanpak richten de politie en het OM zich op de volgende prioriteiten:

- geweld
- jeugd
- veelplegers
- drugs en overlast
- handhaving openbare orde
- midden- en zware criminaliteit
- radicalisering.

Ook op het niveau van de deelgemeente is de politie nauw betrokken bij de veiligheidsaanpak. De politie neemt deel aan de volgende werkgroepen:

- het Strategisch Wijkoverleg Beverwaard (wijkteamchef en het plaatsvervangend hoofd van de wijkpolitie van het district Feijenoord-Ridderster)
- de Werkgroep Jongerenoverlast Oude Watering en Bleyenbeekstraat (wijkteamchef)
- Werkgroep Vandalisme Oude Watering (wijkteamchef)
- Werkgroep Communicatie (wijkteamchef)
- Werkgroep Groepen Pellen, gericht op bestrijding van jongerenoverlast.

Voor de komende jaren wil de politie verder inzetten op het aangaan van samenwerkingsrelaties en ketenregie.

Het district Feijenoord-Ridderster hanteert de volgende speerpunten: geweld, jeugd, drugs, overlast van veelplegers, openbare orde en radicalisering en diefstallen uit woningen en auto's.

Om de doelstellingen te realiseren, kiest de politie in de eerste plaats voor een persoonsgerichte aanpak, vervolgens voor een gebiedsgerichte aanpak en als niet anders kan voor een delictgerichte aanpak.

Hieronder worden de speerpunten toegelicht.

Geweld

Het aantal geweldszaken is de afgelopen jaren gestegen. Er is een persoonsgerichte aanpak voor geweldplegers ingevoerd. Er is een lijst van veelplegers opgesteld. Deze veelplegers worden intensief gevolgd. Er worden criminele carrières in kaart gebracht. Via buurtbemiddeling wordt geprobeerd huiselijk geweld terug te dringen. In de wijken waar deze aanpak wordt toegepast zijn de resultaten bemoedigend.

Jeugd

Voor wat betreft de jeugd is 'kennen en gekend worden' het credo. Uit de Veiligheidsindex blijkt dat jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit in IJsselmonde veel voorkomen en het woongenot van wijkbewoners bederven. Om het aantal winkeldiefstallen terug te dringen gaat de politie initiatieven ontplooiën om tot afspraken met winkeliers te komen. Ook gaat de politie afspraken maken met scholen.

Drugsoverlast

De drugsoverlast in IJsselmonde bestaat vooral uit illegale hennepkwekerijen en aan alcohol verslaafde zwervers. Gekozen is voor een aanpak langs twee sporen: een persoonsgerichte aanpak van de overlastplegers en een gerichte aanpak van de hot spots. Partners zijn de deelgemeente, de stadsmarinier, de politie, het OM, de hulpverlening en de coördinator Persoons Gerichte Aanpak.

Verkeersveiligheid

De aanpak bestaat uit strikte handhaving, gericht op scooteroverlast, door rood rijden en agressie in het verkeer. Daarnaast worden in overleg met de wegbeheerder verkeersonveilige situaties aangepakt.

Veelplegers

Tegen veelplegers wordt de persoonsgerichte aanpak ingezet. Om de kwaliteit van de aanpak te verbeteren wordt gewerkt aan verbetering van dossiervorming en informatie-uitwisseling tussen ketenpartners (de (deel)gemeente, de GGD, de politie, het OM en de woningcorporaties). Om de problematiek verder in de greep te krijgen is het zogenaamde adoptiemodel ingevoerd. Daarbij adopteert een buurtagent een veelpleger en volgt deze persoon intensief om recidive te voorkomen. De aanpak wordt ook toegepast op voetbalhooligans.

Overige aandachtsgebieden

Andere aandachtsvelden van de politie zijn woningcriminaliteit, autocriminaliteit, diefstal van (brom)fietsen, vernieling en de aanpak van overlastgevende Antillianen. De aanpak van woningcriminaliteit bestaat uit de persoonsgerichte aanpak, (buurt)preventiemaatregelen, voorlichting en invoering van het Politie Keurmerk Veilig Wonen. Bij de aanpak van autocriminaliteit worden naast de persoonsgerichte aanpak, voorlichting en preventie ook particuliere beveiligingsbedrijven ingezet. Een groot deel van de aangiften in IJsselmonde bestaat uit aangiften van diefstal van (brom)fietsen. Daarom vormt dit een prioriteit van de politie.

Het aantal vernielingen in Beverwaard is zeer groot en leidt tot grote ergernis van bewoners. De aanpak van vernielingen vormt een belangrijk aandachtspunt bij de aanpak van jongerenoverlast. Naast de inzet van de buurtagent en de persoonsgerichte aanpak worden de eigenaars van het vernielde object geïnformeerd zodat de schade zo snel mogelijk kan worden hersteld en eventueel kan worden verhaald.

De aanpak van overlastgevende Antillianen is een stedelijke prioriteit. De aanpak bestaat uit drie sporen: verbetering van de informatiepositie, een buurtgerichte aanpak en een persoonsgerichte aanpak. Bij deze aanpak werken de politie, het OM, hulpverleningsinstellingen, de deelgemeente en alle gemeentelijke diensten samen.

4 Integratie in de wijk

4.1 Organisatie en werkwijze politie

De wijk Beverwaard maakt deel uit van het district Feijenoord-Ridderster van het regiokorps Rotterdam Rijnmond. Dit district omvat de Rotterdamse deelgemeenten Feijenoord en IJsselmonde en de gemeente Ridderkerk.

Het korps Rotterdam Rijnmond heeft een procesgeoriënteerd organisatiemodel. De organisatie is geordend volgens de vier voor de politietaak belangrijkste processen: wijkpolitie, directe hulpverlening, opsporing en intake, service en ondersteuning. Deze organisatiestructuur leidt volgens leidinggevendenden tot goede resultaten, nadeel is dat er schotten kunnen ontstaan tussen de verschillende processen. Volgens enkele geïnterviewde buurtagenten leidt toedeling van formatie aan de processen tot formatieve knelpunten bij de wijkpolitie.

Het district Feijenoord Ridderster heeft een formatie van 382,4 fte. De formatie is verdeeld over de processen. Daarvan zijn 85,4 fte werkzaam in het proces directe hulpverlening (noodhulp), 84,8 fte in het proces opsporing (recherche) en 36,4 fte in het proces intake, service en ondersteuning. Binnen het proces wijkpolitie is 152,6 fte werkzaam (waar onder een aantal surveillanten), aangevuld met 110 studenten. De wijkteams staan onder leiding van de wijkteamchef. Elk team kent één of meerdere buurtagenten.

Het wijkteam Beverwaard bestaat uit een brigadier, 3 (hoofd-)agenten, 3 surveillanten en 7 buurtagenten, van wie er twee permanent zijn toebedeeld aan het bij de wijk gelegen woonwagenveld. Dat veld lag indertijd midden in de weilanden maar is door de oprukkende nieuwbouw steeds meer door bebouwing omringd.

Volgens een aantal geïnterviewde politiemensen is het wijkteam onderbezet. Het wijkteam komt mensen tekort en moet bovendien soms ook capaciteit inleveren voor andere politietaken, zoals recherche en noodhulp. Binnen het district vormt de wijkpolitie een reserve waar, indien bij andere processen tekorten ontstaan, uit geput kan worden. Dit heeft nadelige effecten voor de continuïteit van de wijkpolitie. Daarnaast kost de begeleiding van studenten (veel) tijd van de leden van het wijkteam.

Door de geïnterviewde politiemensen wordt de wijkpolitie minder hoog aangeslagen dan de noodhulp. De wijkpolitie wordt omschreven als 'zeikwerk' en veel praten met weinig direct resultaat. De noodhulp wordt hoger gewaardeerd omdat daar meer concrete resultaten geboekt worden. Daar komt bij dat de beloning van de noodhulp (vanwege de inconvenientenregeling) beter is. Door het management wordt geprobeerd de status van de wijkpolitie, en de buurtagent in het bijzonder, te verbeteren.

Het slechte imago, gecombineerd met de aantrekkelijkheid van de Nationale recherche en AIVD, leidt tot een hoog verloop bij de wijkpolitie.

Buurtagenten werken 'in de lijn'. Zij nemen ook deel aan rechercheonderzoeken als daartoe aanleiding is. De buurtagent is verantwoording schuldig aan de wijkteamchef. De buurtagenten nemen deel aan het reguliere werkoverleg. Buurtagenten hebben de bevoegdheid om de surveillance functioneel aan te sturen.

De afstemming tussen de buurtagent en de rest van het wijkteam verloopt niet altijd goed. Signalen worden binnen de politie naar boven toe doorgegeven. Er wordt niets altijd iets mee gedaan. Sommige politieagenten wijten dat aan hun (relatief lage) rang. Ook de afstemming tussen buurtagent en het management van het wijkteam is voor verbetering vatbaar. Bepalende factoren zijn de persoonskenmerken van de buurtagent en de teamchef.

4.2 Burgers kennen de politie

De buurtagent is de vooruitgeschoven post van de politie richting de bewoners, ondernemers en organisaties in de wijk. Zij fungeren als ogen en oren, onderhouden contacten met bewoners en ondernemers en een netwerk van sleutelfiguren, pikken signalen op en participeren in overleggen.

De bekendheid van de buurtagenten en het oordeel over hun functioneren varieert van persoon tot persoon. Zo is de vertegenwoordiger van de winkeliers in Beverwaard positief over zijn contacten met de buurtagent. Ook de meeste vertegenwoordigers van ketenpartners kennen de buurtagent en zijn van mening dat de buurtagent actief bewoners en instanties benadert in de wijk. Enkele geïnterviewden geven aan dat naar hun mening meer zichtbaarheid van de politie in de wijk gewenst is. Soms wordt geconstateerd dat stadstoezicht daar optreedt waar eigenlijk de politie aanwezig zou moeten zijn.

De bekendheid van de buurtagent is overigens ook afhankelijk van de buurtagenten zelf. Sommige geïnterviewden geven aan dat de buurtagent(en) zich actiever zouden moeten opstellen in hun contacten met de wijk. De geïnterviewde buurtagenten vinden het kennen van de wijk belangrijker dan het gekend worden door de bewoners. Zij wijzen er op dat er genoeg mogelijkheden zijn om met de politie in contact te komen, zoals de telefoon, internet en gesprekken. Zij zien het gekend worden door burgers en ondernemers niet als doel van hun werk. Door het rondlopen in de wijk, contacten met winkeliers, bewoners en anderen en schrijven in het wijkblad Beverwaardigheden worden de buurtagenten gekend, maar dit is eerder een gevolg van hun werk dan een doel op zich. Wel vinden de buurtagenten dat bewoners die overlast en criminaliteit veroorzaken hen moeten kennen.

Binnen de politie wordt er verschillend geoordeeld over de vraag of buurtagenten in de wijk bekend moeten zijn. Sommigen geven aan dat er op dit gebied verschillen zijn tussen de buurtagenten en vinden het goed dat die verschillen er zijn. Volgens anderen is het vooral een kwestie van houding. Zij zijn van mening dat vooral de oudere buurtagenten de voorkeur geven aan processen, 'het binnenwerk' boven het aanwezig zijn op straat. Tot slot wordt er op gewezen dat het fenomeen buurtagent relatief nieuw is in de Beverwaard. Sommige buurtagenten zijn korter dan een jaar actief als buurtagent. Dan kan niet verwacht worden dat zij brede bekendheid genieten.

De surveillanten vervullen tot op zekere hoogte een vergelijkbare rol als de buurtagent. Ook zij zijn veel op straat, al beperken hun activiteiten zich vaak tot een bepaald, afgegrensd gebied of tot een specifieke groep. Het oordeel over de surveillanten is unaniem positief. Een aantal respondenten geeft zelfs aan dat de surveillanten bij de burger beter bekend zijn dan de buurtagenten. De andere leden van het wijkteam zijn niet bekend bij de bevolking.

Beperkende factor bij de bekendheid van de politie is de bevolkingssamenstelling van de Beverwaard. De bevolkingssamenstelling is heterogeen. De sociale cohesie is gering. Kerken, scholen, jeugdhuizen en dergelijke zijn schaars of ontbreken helemaal. De woningbouwvereniging lijkt de enige instantie die activiteiten op het gebied van opbouwwerk

verricht. Vooral de grote groep Antillianen is weinig georganiseerd en heeft geen duidelijke aanspreekpersonen of 'spokesmen'. Het gebrek aan sociale cohesie en sleutelfiguren belemmert het 'kennen en gekend worden'.

Interne omstandigheden werken ook niet mee. Het team mist de nodige personele capaciteit, buurtagenten werken gewoon in de lijn (en hebben dus ook andere taken naast die van buurtagent) en wanneer de noodzaak zich daartoe aandient fungeert de wijkpolitie als reserve voor de andere taken van de politie. Daarbij komt dat de functie van buurtagent relatief nieuw is binnen het team, dat een aantal buurtagenten minder dan een jaar als zodanig werken en soms nog op cursus moeten gaan of die nog volgen. De 'hands on' cultuur van de politie in de wijk, met een sterke voorkeur voor de noodhulp, kan de motivatie ook beïnvloeden.

De mate waarin individuele buurtagenten gekend worden door de bewoners van de wijk is afhankelijk van hun persoonlijke eigenschappen. De buurtagenten zien gekend worden niet als doel van hun werk. Tot slot is de politie volgens respondenten niet altijd goed (telefonisch) bereikbaar.

4.3 De politie kent de burgers

De buurtagent(en) vinden dat zij de wijk moeten kennen. Daarbij ligt de focus op bewoners die andere bewoners tot last kunnen zijn. De buurtagenten en surveillanten hebben vooral contact met sleutelpersonen en actieve bewoners.

4.4 De politie heeft contacten met allochtonen

De Beverwaard heeft relatief veel allochtone bewoners. Het merendeel van hen is Antilliaans of Surinaams. Het percentage Antillianen bedraagt 20 à 25%. Dit percentage fluctueert, omdat Antillianen regelmatig van de ene locatie naar de andere trekken. Regelmatig wordt waargenomen dat er meer Antillianen in een pand verblijven dan er volgens de gemeentelijke basisadministratie zouden wonen. De wijk heeft de naam een Antilianenwijk te zijn. Tot enkele jaren terug werd de Beverwaard als de 'Negerwaard' aangeduid.

Buurtagenten hebben weinig contacten met de Antillianen. Overigens zijn er, vanwege de problematiek met deze groep, veel partijen die contacten onderhouden met Antillianen. Naast de politie zijn dat de deelgemeente, Antillianenregisseurs, de stadsmarinier en het Antilianen Interventieteam. Volgens een geïnterviewde is er sprake van stammenstrijd. Hoe de wijkpolitie daar in zit is niet duidelijk. De samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de partijen laten te wensen over. Zo wisselt de politie wel informatie uit met het Antilianen Interventieteam, maar de leden ervan zijn niet altijd bekend bij de (buurt)agenten.

Contacten met sleutelfiguren uit andere allochtone groeperingen verlopen niet optimaal, met name door taalproblemen. De politie in Beverwaard heeft geen agenten die Turks of Marokkaans spreken, zodat contacten altijd via tolken verlopen. Bovendien weet de politie niet goed wie de leiders binnen de allochtone groeperingen zijn.

4.5 De politie kent de problematiek

Respondenten van de politie zeggen dat zij de problemen in de buurt kennen. Zij zijn van mening dat de politie actief werkt aan het 'verzamelen van problemen'. De buurtagent, surveillanten en anderen melden wat zij tegenkomen. De politie, met name de buurtagenten, onderhoudt contacten met diverse instanties in de buurt die signalen kunnen opvangen en doet

gericht onderzocht, bijvoorbeeld naar jeugdgroepen (methode Beke). De wijkpolitie heeft echter geen goed zicht op de Antilliaanse groep in de deelgemeente.

Ook de ketenpartners zijn van mening dat de politie de problemen kent. Een enkeling betwist dit en stelt dat de politie niet actief genoeg optreedt en van de problemen wegloopt. De meeste respondenten herkennen dit beeld niet en geven aan dat de politie hun problemen bijtijds signaleert, onderkent en er werk van maakt.

Wel verschilt de politie met andere partijen over de ernst van de problematiek. Volgens de politie moet er meer proactief en meer gericht worden opgetreden tegen jongerenoverlast en jeugdcriminaliteit, wat zij zien als het belangrijkste probleem, nu en vooral in de toekomst. De politie is van mening dat de bestaande aanpak niet werkt en dat vooral extra inzet van ketenpartners nodig is, omdat de expertise van de politie tekort schiet. De ketenpartners zien die urgentie niet zo. Volgens bewoners in de wijk spitst de problematiek zich toe op zaken als inbraak, overvallen en geweld.

De laatste jaren is er een duidelijke verschuiving naar repressie waar te nemen.

4.6 Participatie in buurtnetwerken

Respondenten van buiten de politie hebben de indruk dat de politie zich voornamelijk richt op contacten met professionals in de wijk. De participatie in buurtnetwerken blijft volgens hen achter. In de praktijk is er overigens wel sprake van participatie van de politie in buurtnetwerken.

Aandachtspunt hierbij is dat er geen sprake is van een echte 'Beverwaardse' bevolking. Datzelfde geldt voor zelforganisaties en sleutelpersonen. Er is geen actief verenigingsleven.

De politie doet mee aan activiteiten die bewoners organiseren, maar slechts in beperkte mate. Zo heeft de politie dit jaar voor het eerst meegedaan aan het wijkparkfeest. Ook is de buurtagent enkele malen aanwezig geweest bij Surinaams-Antilliaanse feestelijkheden.

De politie participeert daarnaast in overleggen met bewoners, zoals de wijktafels waar bewoners kunnen aangeven hoe zij denken over voorzieningen, instanties en vraagstukken in de buurt. Ook biedt de politie via SMS-alert bewoners de mogelijkheid om op de hoogte te worden gesteld van voor de politie relevante zaken waar zij bij betrokken kunnen worden.

De politie kent haar eigen spreekuren en kan ook aanwezig zijn bij de spreekuren van andere organisaties, zoals de welzijnsinstelling Perspect en de woningbouwverenigingen. Over de participatie van de politie tijdens spreekuren van anderen verschillen de meningen. Sommige geïnterviewden zijn van mening dat de politie tijdens die spreekuren aanwezig is en actief participeert. Anderen vinden dat de buurtagent te weinig op deze spreekuren aanwezig is. Het oordeel lijkt afhankelijk van de individuele buurtagent.

4.7 Invloed van burgers op het veiligheidsbeleid

De invloed van burgers op het politiebeleid is beperkt. Het politiebeleid wordt voorbereid door de politie en afgestemd met de deelgemeente. Daarbij vindt geen consultatie van de bewoners plaats. Bewoners kunnen wel klachten indienen op het beleid en de uitvoering door de politie, maar dat heeft niet direct invloed op het politiebeleid.

Invloed van burgers op het veiligheidsbeleid van de deelgemeente vindt plaats langs verschillende wegen. In de eerste plaats via verkiezingen. Daarnaast via consultatie over het wijkveiligheidsactieprogramma en via wijktafels. Overigens dient een deel van deze bijeenkomsten eerder voor het uiteenzetten van het hoe en waarom van het beleid dan om burgers invloed op het beleid te geven.

Personele knelpunten bij de politie vormen een belemmering voor het betrekken van burgers bij het politiebeleid. Burgers hebben nauwelijks een beeld van de prioriteiten die de politie stelt.

4.8 Communicatie

Volgens een aantal respondenten hebben burgers en professionals geen goed beeld van het politiewerk. De politie zou dit beter moeten uitdragen door een actief communicatie- en PR-beleid. De zichtbaarheid van de politie is in sterke mate afhankelijk van de persoon van de buurtagent.

De politie communiceert vooral met bevolking via de wijkkrant Beverwaardigheden en door aanwezig te zijn op buurtbijeenkomsten. Op het vlak van communicatie lift de politie vaak mee met de deelgemeente. Deze organiseert van tijd tot tijd buurt- of wijkgesprekken waaraan de politie ook deelneemt. Bij deze bijeenkomsten blijkt de opkomst overigens vaak laag te zijn. Dat beperkt de effectiviteit van deze manier van communiceren. In Beverwaardigheden worden korte artikelen van de politie geplaatst. Via de afdeling voorlichting op het hoofdbureau worden ook persberichten naar de media gestuurd.

Binnen de politie is er verschil van mening over de communicatiestrategie. Een aantal respondenten vanuit de politie is van mening dat er meer aandacht wordt besteed aan communicatie over de resultaten van de politie, ook om de subjectieve veiligheid te verbeteren.

Volgens de veiligheidscoördinator van de deelgemeente investeert de politie te weinig in communicatie. Er is binnen het district maar één fte voor alle in- en externe communicatie. Wijkteamchefs proberen dit op te vangen, maar zij hebben te weinig deskundigheid op dit gebied. Ook de wijkteamchef vindt dat de politie meer aandacht moet besteden aan externe communicatie over de bereikte resultaten. Hieraan wordt echter onvoldoende prioriteit gegeven, mede vanwege capaciteitsproblemen.

4.9 Voorwaarden voor integratie in de wijk

In de interviews zijn verschillende voorwaarden genoemd voor effectieve integratie van de politie in de wijk:

Persoonskenmerken en competenties van de buurtagent

De buurtagent moet outreachend handelen, gemakkelijk contact maken, open staan voor de meningen van de bewoners en in staat zijn met hen een band op te bouwen. Anderzijds moet hij ook optreden als dat nodig is. Het is mensenwerk, dat hoge eisen stelt in termen van opleiding en competenties.

Een actief optreden van buurtagenten

Buurtagenten moeten zich actief opstellen tegenover de wijk en zorgen dat zij een netwerk onderhouden van sleutelfiguren.

De positie van de buurtregisseur in het wijkteam

De buurtagent moet zijn ingebed in het wijkteam. Er moet sprake zijn van goede informatie-uitwisseling tussen de buurtregisseur en de medewerkers basispolitiezorg.

Kennen en gekend worden

De buurtagent moet weten wat er speelt in de buurt en beschikken over een netwerk van sleutelfiguren.

4.10 Conclusies

De politie kent de problematiek in de wijk. De politie is bekend bij een beperkt deel van de wijk, in de woorden van een respondent 'oud en wit'. Met allochtonen is het contact duidelijk minder, mede door het ontbreken van duidelijke sleutelfiguren. Bovendien zijn er taalproblemen en is er een apart circuit gericht op de aanpak van Antillianen, waarvan de regie niet bij de wijkpolitie ligt.

De bekendheid van de buurtagenten en het oordeel over hun functioneren varieert van persoon tot persoon. De meeste respondenten geven aan dat bewoners de buurtagent nauwelijks kennen. De geïnterviewde buurtagenten vinden kennis van de problematiek belangrijker dan gekend worden door de bewoners en ondernemers in de wijk. De communicatiestrategie van de politie is niet erg actief.

De politie participeert vooral in professionele netwerken, de participatie in buurtnetwerken is minder. De contacten richten zich vooral op sleutelpersonen en actieve bewoners. De invloed van bewoners op het politiebeleid is beperkt.

De wijkpolitie wordt in het korps Rotterdam Rijnmond minder hoog aangeslagen dan de noodhulp. Bovendien is sprake van capaciteitsproblemen bij de wijkpolitie, mede doordat medewerkers van de wijkpolitie worden ingezet om gaten in andere processen op te vullen.

De afstemming tussen de buurtagent en de rest van het wijkteam is voor een belangrijk deel afhankelijk van persoonskenmerken van de buurtagent en de wijkteamchef. Op dit moment is de afstemming niet optimaal.

Als voorwaarden voor integratie in de wijk zijn genoemd: een outreachende houding en actief optreden van de buurtagent, integratie van de buurtagent in het wijkteam en kennen en gekend worden.

5 Integratie in professionele netwerken

5.1 Participatie in netwerken van professionals

De politie, de deelgemeente, maatschappelijke organisaties (waaronder de woningcorporaties) en bewoners nemen deel aan het Strategisch Wijkoverleg (SWO). In het SWO worden ervaringen uitgewisseld, prioriteiten bepaald en activiteiten op elkaar afgestemd. Het SWO Beverwaard was trekker van de totstandkoming van het wijkveiligheidsactieprogramma.

Daarnaast onderhoudt de politie, en dan vooral de buurtagenten, contacten met alle ketenpartners. Zo zijn er goede contacten met de deelgemeente, directeuren van scholen en hun conciërges, woningcorporaties, de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de GG&GD. De meeste respondenten oordelen positief over de contacten tussen de politie en de ketenpartners. Deze contacten worden getypeerd als aimabel en gevarieerd.

De contacten tussen de politie en jongeren- en opbouwwerkers verlopen moeizamer. Jongeren- en opbouwwerkers vrezen dat te nauwe contacten met de politie hun vertrouwensband met de jeugd kan schaden. Zij zijn terughoudend met het leveren van informatie aan de politie, uit angst dat deze informatie gebruikt wordt in strafrechtelijke onderzoeken. De politie is daarentegen van mening dat jongerenwerkers de politie op de hoogte moeten brengen als ze kennis hebben van door jongeren gepleegde strafbare feiten.

Ook de relatie met de geestelijke gezondheidszorg verloopt niet optimaal. Zo gaf de wijkteamchef aan dat de RIAGG te weinig 'doorpakt'.

Voor een deel zijn de genoemde spanningen eigen aan de verschillende taken en rollen van enerzijds de politie en anderzijds hulpverlenings- en welzijnsorganisaties.

Een geïnterviewde buurtagent laat zich positief uit over zijn contacten in professionele netwerken. Hij geeft aan dat de politie goed samenwerkt met andere professionals bij het isoleren van harde kernjongeren en de persoonsgerichte aanpak. Daarnaast meldt hij dat hij twee maal per jaar met woningcorporaties en de deelgemeente een wijkscouw uitvoert en op basis daarvan maatregelen neemt om de geconstateerde knelpunten, zoals beplanting, bestrating en verlichting, aan te pakken.

Vanuit de wijkpolitie wordt kritisch geoordeeld over de zogenaamde Antillianenregisseurs van de deelgemeente. Een hoofdagent geeft aan dat hij nog nooit iets van hen heeft gezien of gehoord. Ook wordt hij nooit geïnformeerd over de voortgang van projecten. Hij wijst er op dat de politie vaak de motor is achter allerlei initiatieven, terwijl de hoofdverantwoordelijkheid daarvoor bij de deelgemeente zou moeten liggen.

Een aandachtspunt in de participatie in netwerken is dat de contacten vaak samenhangen met de rang van politiemensen. Politiemensen met een relatief lage rang hebben alleen contact met vertegenwoordigers van ketenpartners met een vergelijkbare positie. Op dat niveau lukt het vaak niet om knelpunten op te lossen. De uitkomsten van contacten op hoger niveau worden vaak niet goed binnen de communicatie gecommuniceerd. Bovendien hebben deze personen vaak geen goed beeld van de bredere kaders van het politiebeleid en het (veiligheids)beleid van de partners.

Een respondent van een woningcorporatie vindt dat de politie geen actieve rol speelt in de lokale netwerken. Hij wijt dit onder meer aan capaciteitsproblemen en verloop bij de politie. (cursus, zwangerschapsverlof, assistentie bij voetbalwedstrijden) dat verlamd werkt. Volgens deze respondent zoekt de politie maar weinig contact met ketenpartners. Hij heeft ook twijfels bij de positieve uitlatingen van de politie en de deelgemeente over de ontwikkeling van de problematiek en de veiligheidsaanpak. Hij karakteriseert deze uitlatingen politiek correct omdat ze stroken met prestatiecontracten en het landelijke beleid op gebied van de veiligheidszorg.

Ook andere geïnterviewden geven aan dat de inzet van de politie wordt beperkt door capaciteitsproblemen. Zo geeft een bestuurder van de deelgemeente aan dat de politie steeds weer meldt dat zij de menskracht mist om de door de deelgemeente vastgestelde prioriteiten uit te voeren. Voor een deel wijt zij de problemen aan de landelijk opgelegde prestatiecontracten die niet stroken met de belangen van regio's en gemeenten.

5.2 Convenanten

De samenwerking met professionele partners in de wijk is vastgelegd in het wijkveiligheidsactieprogramma (wijkactieprogramma 2006). Daarin zijn de speerpunten van de aanpak geformuleerd, zoals de aanpak van jongerenoverlast en de aanpak van overlastgevende en criminele Antillianen.

Daarnaast zijn er geen convenanten.

5.3 Veelplegers en jeugdproblematiek

De jongerenoverlast in Beverwaard wordt in hoofdzaak veroorzaakt door een dertigtal Antilliaanse jongeren en een aantal zogenaamde hangmannen bij het winkelcentrum Oude Watering.

Om zicht te krijgen op aard en samenstelling van deze overlastgevende groepen is gestart met het zogenaamde 'groepen pellen'. Zo kunnen de groepsleden worden benoemd met namen en rugnummers. Vervolgens worden deze jongeren opgenomen in een persoonsgerichte aanpak.

Daarnaast zijn er gebiedsgerichte maatregelen genomen, zoals een alcoholverbod rond het winkelcentrum en het aanwijzen van de Beverwaard als een gebied waar twee maanden lang preventief kan worden gefouilleerd. Halverwege 2005 is er ook een DOSA-regisseur (Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak) benoemd die doorverwijzing van multi-probleemjongeren naar individuele projecten moest regelen. In de praktijk is deze doorverwijzing nog niet tot stand gekomen. De aanpak van de hangmannen heeft vertraging opgelopen. Het ontbreekt aan samenhang in de preventieve projecten voor Antilliaanse achterstandsgroepen.

Om de aanpak van jongerenoverlast en overlastgevende Antillianen te intensiveren hebben de ketenpartners een maatregelenpakket opgesteld. Centraal daarin staan betere coördinatie en afstemming van de preventieve initiatieven van de verschillende deelprogramma. Andere maatregelen zijn workshops om bewoners voor te lichten, een voorlichtingscampagne voor de jeugd, een nieuwsbrief om de bewoners te informeren over ontwikkelingen in de wijk, een beheerplan (verbouwing van het winkelcentrum en schoonhouden van de omgeving) en het opzetten van een jongerenbeheergroep om vuiloverlast en vandalisme tegen te gaan (project 'Schoon en Heel'). Bij deze aanpak is de politie intensief betrokken.

5.4 Oordeel over de samenwerking met de politie

Deelgemeente

De deelgemeente is op zich positief over de samenwerking met de politie, maar plaatst daar ook kanttekeningen bij. In de eerste plaats blijken medewerkers van de politie niet altijd goed op de hoogte te zijn van de gemaakte afspraken. In de tweede plaats vindt de deelgemeente dat de politie vanwege personele knelpunten haar verantwoordelijkheid niet oppakt. Een voorbeeld daarvan is het rapport, waarin de politie op grond van de Beke-methodiek overlastgevend en criminele jeugdgroepen in kaart bracht. De resultaten waren een schok voor het bestuur en de ambtenaren van de deelgemeente. Vervolgens gaf de politie aan dat ze voor een gedegen aanpak de mensen miste. Volgens de deelgemeente richt de politie zich te veel op de nationale prioriteiten die zijn vastgelegd in de landelijke prestatieafspraken en is er daardoor onvoldoende capaciteit voor lokale prioriteiten.

Een veiligheidscoördinator van de deelgemeente is van mening dat de meeste politieagenten het liefst zo snel mogelijk een baan buiten de politie zouden willen aannemen. Volgens hem geeft de politie tijdens vergaderingen vaak niet thuis, omdat ze het te druk heeft met cursussen en ouderschapsverlof. Volgens hem kan de samenwerking met de deelgemeente veel beter. Hij vindt dat de politie veel te weinig contact zoekt om overleg te voeren over problemen en ziet de politie niet als motor van initiatieven, maar veel meer als meewerkende partij.

Politie

Binnen de politie worden de relaties met de ketenpartners als goed gekwalificeerd. Daarbij wordt wel aangetekend dat er duidelijke verschillen zijn, die samenhangen met de instelling en het enthousiasme van individuele personen bij de politie en de ketenpartners. Ook vindt een aantal geïnterviewden bij de politie dat de ketenpartners, en dan vooral de bestuurders en beleidsmakers, relatief ver van de situatie op straat af staan. Met beleid kun je geen acute problemen oplossen. Een respondent vanuit de politie is van mening dat de politie veel slagvaardiger optreedt dan de meeste ketenpartners. Hij geeft aan dat de politie moet handelen in het hier en nu en niets kan met anticiperend beleid dat zijn vruchten pas in twee of drie jaar gaat afwerpen. Een ander punt van kritiek vanuit de politie is dat zij wordt gevraagd mee te doen aan projecten die niet tot de kerntaken van de politie behoren. Een voorbeeld hiervan vormt het project 'Schoon en Heel'. Dergelijke activiteiten vormen een aanslag op de toch al krappe capaciteit van de politie. Als politiemensen dan niet verschijnen op vergaderingen omdat ze belangrijker zaken te doen hebben, worden de ketenpartners vaak boos en wordt de politie beschuldigd van onwil of desinteresse. Ook ontbreekt het nogal eens aan gemeenschappelijk optrekken van de politie en ketenpartners.

Maatschappelijke partners

De maatschappelijke partners oordelen overwegend positief over de samenwerking met de politie. Het minst positief zijn de reacties uit de hoek van het jongerenwerk. Zo werd het voorbeeld genoemd van een inval in een zaal waar een Antilliaans gezelschap een open dag had. De politie zocht een tasjesdief die niet werd aangetroffen. Een jongerenwerker verklaarde 'doodziek' van de politieactie te zijn geweest. Volgens hem wordt samenwerking tussen de politie en het jongerenwerk op die manier wel erg moeilijk gemaakt.

5.5 Doorwerking van afspraken in het wijkteam

De doorwerking van de afspraken met de buurtagenten in het wijkteam is een punt van aandacht. Dit hangt samen met de mate van integratie van de buurtagenten in het wijkteam,

die, zoals eerder is aangegeven, samenhangt met de persoon van de buurtagent en de wijkteamchef.

5.6 Betrouwbaarheid

De meeste ketenpartners beschouwen de politie in het algemeen als een betrouwbare partij. Het oordeel over de betrouwbaarheid van de politie is wel mede afhankelijk van de individuele personen binnen de politie en de ketenpartners. De ketenpartners willen wel dat de politie actiever participeert in overleg, terwijl de politie van mening is dat zij ten onrechte overal wordt bijgehaald. Hier botsen visies over wat de kerntaken van de politie zouden moeten zijn.

5.7 Conclusies

De samenwerking tussen de politie en de ketenpartners wordt positief beoordeeld en de politie wordt als een betrouwbare partner gezien. Toch is er op dit gebied nog het nodige te verbeteren. De samenwerking met het jongerenwerk, het opbouwwerk en de geestelijke gezondheidszorg wordt bemoeilijkt door de verschillende taken en rollen van enerzijds de politie en anderzijds hulpverlenings- en welzijnsorganisaties.

Ook vormen capaciteitsproblemen bij de politie een belemmerende rol voor samenwerking met ketenpartners. De politie heeft het gevoel overal bijgehaald te worden, terwijl een aantal ketenpartners vindt dat de politie actiever zou moeten participeren in de samenwerking. De politie is van mening dat een deel van de ketenpartners te ver van de situatie op straat afstaat en onvoldoende slagvaardig optreden. Er kan worden gesproken van een zekere botsing van (beroeps)culturen.

Volgens een aantal ketenpartners is de politie te veel gericht op landelijke prioriteiten, waardoor er onvoldoende ruimte overblijft voor lokale prioriteiten.

De doorwerking van afspraken met de buurtagent binnen het wijkteam is een punt van aandacht.

6 Integratie in het bestuur

6.1 Organisatie van de samenwerking

Het formele overleg tussen het deelgemeentebestuur en de politie vindt plaats in het Bestuurlijk Justitieel Overleg (BJO). Aan het BJO neemt ook de gebiedsofficier van Justitie deel. Daarnaast vindt er regelmatig bilateraal overleg plaats tussen de portefeuillehouder in het deelgemeentebestuur en de districtschef en/of de wijkteamchef van de politie, waarin problemen en ontwikkelingen worden besproken en waarin gesproken wordt over maatregelen om ongewenste ontwikkelingen proactief aan te pakken.

In het Strategisch Wijkoverleg (SWO) wordt de uitvoering van het wijkveiligheidsactieprogramma besproken. De veiligheidscoördinator van de deelgemeente heeft tweewekelijks overleg met de wijkteamchefs, daarnaast is er incidenteel contact op basis van incidenten of concrete vraagstukken.

6.2 Integratie van beleid

Het beleid van de politie sluit aan op het wijkveiligheidsactieprogramma van de deelgemeente. De politie is betrokken bij de totstandkoming van het deelgemeentelijk veiligheidsbeleid. Bovendien stemmen de politie en de deelgemeente hun conceptbeleidsplannen met elkaar af.

6.3 Afstemming inzet op lokale prioriteiten

De inzet van de politie sluit redelijk aan op de lokale prioriteiten. Daarbij wordt vanuit de deelgemeente wel de kanttekening gemaakt dat de politie zich te veel richt op landelijke (en stedelijke) prioriteiten, waardoor er te weinig ruimte is voor lokale prioriteiten op het niveau van de deelgemeente. Hierbij speelt ook capaciteitsgebrek bij de politie een rol. Buurtagenten en surveillanten geven vaak een meer persoonlijke invulling aan lokaal maatwerk die niet altijd strookt met het beleid.

De politie vindt dat de gemeente te veel taken naar de politie toeschuift.

6.4 Bijdrage van de politie aan het lokaal veiligheidsbeleid

De politie draagt actief bij aan het deelgemeentelijk veiligheidsbeleid. Daarbij vervult de politie in de eerste plaats de rol van informatieleverancier. Hier ligt vooral een rol voor de buurtagent. Die informeert de veiligheidscoördinator van de deelgemeente en via de wijkteamchef en/of de districtschef het deelgemeentebestuur over ontwikkelingen op straat. Op basis van deze informatie kan de deelgemeente haar beleid formuleren of bijsturen.

In de toekomst zal de politie daarnaast een wekelijkse rapportage opstellen over de sfeer in de wijk. Ook zal de politie maandelijks diagrammen aanleveren over veiligheidsontwikkelingen. Op basis van deze informatie bepalen de deelgemeente en de politie waar de beschikbare capaciteit voor wordt ingezet.

Een voorbeeld van goede afstemming is de inzet van de politie en de deelgemeente bij het woonwagenveld 'De Kieviet'. Dit was tot voor kort een 'no go area'. In samenwerking met de deelgemeente en de sociale dienst is voor dat gebied een specifieke aanpak ontwikkeld. De

politie heeft een speciale buurtagent voor dit gebied aangesteld. Deze aanpak begint zijn vruchten af te werpen.

Er zijn ook knelpunten in de samenwerking. Volgens de districtchef heeft de deelgemeente onvoldoende operationele stuurkracht en is ze teveel gericht op beleid en communicatie. Dit leidt ertoe dat er teveel papier wordt geproduceerd. Daardoor wordt de aanpak te complex en is er te weinig focus. Volgens vertegenwoordigers van de ketenpartners belemmert capaciteitsgebrek bij de politie een effectieve samenwerking.

Een ander probleem is dat het overleg tussen de politie en de deelgemeente op relatief hoog niveau plaatsvindt en de resultaten onvoldoende worden doorgecommuniceerd binnen de beide organisaties. Binnen beide organisaties is er onvoldoende bekendheid met wat de anderen doen. Lagere politiemensen hebben vaak geen idee waar de bestuurlijke prioriteiten liggen en de deelgemeente heeft onvoldoende zicht op wat de politiemans of -vrouw op straat doet.

Volgens de wijkteamchef is de afstemming van het veiligheidsbeleid tussen de politie en de deelgemeente geen probleem. Wel heeft hij de indruk dat de deelgemeente moet wennen aan de invulling van de speerpunten door de politie.

6.5 Oordeel bestuur over de politie

Het deelgemeentebestuur en de politie zijn tevreden over de samenwerking. Beiden constateren goede wil bij de andere partij om te komen tot samenwerking. De politie wordt door het bestuur gezien als een betrouwbare partner met wie zaken kunnen worden gedaan. Er is vertrouwen in elkaar en er wordt open gecommuniceerd. Dat de samenwerking niet altijd efficiënt verloopt doet geen afbreuk aan het positieve oordeel over de samenwerking. Er is bij beide partijen begrip voor het feit dat de taken en doelstellingen van de politie en het bestuur verschillen.

De tevredenheid over de samenwerking neemt niet weg dat beide partijen duidelijke verschillen in aanpak zien. Volgens vertegenwoordigers van de politie is de deelgemeente te veel gefixeerd op beleid, wat de slagvaardigheid beperkt. De politie moet direct reageren op situaties en heeft vaak niet de tijd om uitgebreid overleg te voeren. Deze verschillen in aanpak belemmeren de samenwerking echter niet. Er is wederzijds begrip voor elkaars standpunten. De meeste politiemensen begrijpen wel dat het deelgemeentebestuur te maken heeft met politieke gevoeligheden. De deelgemeentebestuurders begrijpen dat de politie gebonden is aan landelijke prestatiecontracten en aan afspraken met het Openbaar Ministerie. Het is voor beide partijen evident dat er fricties ontstaan omdat taken en doelstellingen niet altijd met elkaar stroken. Politie en deelgemeentebestuur nemen dit meestal voor lief, vaak ook om de lieve vrede te bewaren. Dat neemt niet weg dat deze tegenstellingen zo nu en dan tot conflicten leiden. Daarbij spelen de onderlinge verhoudingen en de opstelling van de individuele politiemensen en deelgemeentebestuurders een belangrijke rol. Hoe beter de verhoudingen, des te minder kans dat zaken escaleren.

Overigens wordt de samenwerking niet alleen bepaald door de leidinggevenden, maar ook door de medewerkers van beide organisaties. Zo wilde de deelgemeente het aantal wijkprojecten uitbreiden van drie naar tien. De politieleiding stemde hier mee in, maar moest daar op terugkomen door hevig verzet vanuit de politieorganisatie, omdat de tijd voor deze extra werkzaamheden zouden ontbreken.

Dit voorbeeld illustreert de kloof tussen beleid en uitvoering. Verschillende respondenten geven aan dat beleidsmakers en bestuurders niet weten wat er speelt op de werkvloer en op straat. Ook weten vertegenwoordigers van de politie en de deelgemeente vaak niet wat er speelt bij de andere partij. Daarbij komt dat de politie en de deelgemeente een andere oriëntatie hebben. De politie richt zich vooral op objectieve veiligheid. Het deelgemeentebestuur richt zich meer op subjectieve veiligheid en incidenten. Gevolg is dat politiemensen bestuurders en politici scoringsgedrag verwijten en dat vertegenwoordigers van de deelgemeente vinden dat politiemensen onvoldoende aandacht hebben voor politieke gevoeligheden die spelen in de deelgemeente. Dit wederzijds onbegrip zou volgens respondenten kunnen worden opgelost door een kijkje te nemen in de keuken van de ander, maar daarvoor ontbreekt de tijd.

De veiligheidscoördinator van de deelgemeente ervaart de samenwerking met de politie als wisselend. Hij wijt dit vooral aan het capaciteitsprobleem binnen de politie.

6.6 Betrokkenheid raad bij politie(beleid)

De deelgemeenteraad is weinig betrokken bij de uitvoering van het veiligheidsbeleid. De raad reageert vooral op incidenten en lijkt niet erg geïnteresseerd in lange termijn ontwikkelingen. De vragen vanuit de deelgemeenteraad hebben vooral betrekking op de concrete problematiek op straat en veel minder op het veiligheidsbeleid. De veiligheidscoördinator vindt dat de deelraad niet over de veiligheid gaat.

De betrokkenheid van de deelgemeenteraad bij de politie is beperkt. Er zijn wel informele contacten, maar de politiek laat zich weinig bij de politie zien. Werkbezoeken vinden haast nooit plaats. Omgekeerd wonen politiemensen zelden vergaderingen van de deelraad bij. De contacten tussen deelraadsleden en politiemensen zijn beperkt. Om hier verbetering in te brengen neemt de districtschef buurtagenten mee naar vergaderingen om hen daar 'op het podium te zetten' zodat zij hun verhaal kunnen vertellen. Overigens wordt de beperkte wederzijdse betrokkenheid niet als een probleem ervaren, omdat de meeste respondenten vinden dat de politie zich niet al teveel met de politiek moet inlaten. De politie signaleert en rapporteert aan de deelgemeente. Verschillende respondenten betwijfelen of er veel met deze signalen wordt gedaan.

6.7 Conclusies

Het beleid van de politie sluit aan op het wijkveiligheidsactieprogramma van de deelgemeente. De inzet van de politie sluit redelijk aan op de lokale prioriteiten. Daarbij wordt vanuit de deelgemeente wel de kanttekening gemaakt dat de politie zich te veel richt op landelijke (en stedelijke) prioriteiten, waardoor er te weinig ruimte is voor lokale prioriteiten op het niveau van de deelgemeente. Hierbij speelt ook capaciteitsgebrek bij de politie een rol.

De politie draagt actief bij aan het deelgemeentelijk veiligheidsbeleid. Volgens de districtschef heeft de deelgemeente onvoldoende operationele stuurkracht en is ze te veel gericht op beleid en communicatie. Bovendien is er binnen zowel de politie als binnen de deelgemeente onvoldoende bekendheid met wat de ander doet. Veel politiemensen hebben geen idee waar de bestuurlijke prioriteiten liggen en de deelgemeente heeft onvoldoende zicht op wat de politiemans of vrouw op straat doet.

De politie en het stadsdeelbestuur zijn tevreden over de samenwerking. Beide partijen hebben de wil tot samenwerking. Er is vertrouwen in elkaar en er wordt open gecommuniceerd. Er is bij beide partijen begrip voor het feit dat de taken en doelstellingen van de politie en het

bestuur verschillen. Volgens vertegenwoordigers van de politie is de deelgemeente te veel gefixeerd op beleid, wat de slagvaardigheid beperkt. De politie moet direct reageren op situaties en heeft vaak niet de tijd om uitgebreid overleg te voeren. De meeste politiemensen begrijpen overigens wel dat het stadsdeelbestuur te maken heeft met politieke gevoeligheden. De deelgemeentebestuurders begrijpen dat de politie gebonden is aan landelijke prestatiecontracten en aan afspraken met het Openbaar Ministerie. Dat neemt niet weg dat deze tegenstellingen zo nu en dan tot conflicten leiden.

Ook is er sprake van een kloof tussen beleid en uitvoering. De afspraken tussen het deelgemeentebestuur en de politie worden binnen de beide organisaties niet goed gecommuniceerd, waardoor er op de werkvloer onvoldoende kennis is van de andere organisatie.

De betrokkenheid van de deelgemeenteraad bij het veiligheidsbeleid en de politie is beperkt. De raad reageert vooral op incidenten en lijkt niet erg geïnteresseerd in lange termijn ontwikkelingen.

7 Legitimiteit

De mate van legitimiteit van de politie wordt bepaald door:

- de mate waarin de politie inspeelt op de problematiek in de wijk
- de mate waarin de bevolking instemt met de doelen en prioriteiten van de politie
- de mate van congruentie tussen het politiebeleid en het gemeentelijke veiligheidsbeleid
- de mate waarin de politie overtuigend communiceert over haar beleid en haar optreden
- de mate waarin burgers het gevoel hebben dat ze door de politie beschermd worden
- de mate waarin burgers tevreden zijn over de inzet van de politie.

Op basis van de voorgaande hoofdstukken kan worden geconcludeerd dat de legitimiteit van de politie in de Beverwaard voldoende is.

De politie weet naar het oordeel van de respondenten goed wat er speelt in de wijk en speelt voldoende in op de problematiek. Wel wordt de ruimte voor lokaal maatwerk beperkt door capaciteitsproblemen bij de politie en landelijke prestatiecontracten.

Via wijktafels worden bewoners betrokken bij de veiligheidsaanpak. De politie onderhoudt te weinig contact met allochtone minderheden, met name de grote groep Antillianen in de Beverwaard. In hoeverre de bevolking instemt met de doelen en prioriteiten van de politie is niet duidelijk. De meeste respondenten geven aan dat de bewoners van de wijk de doelen en prioriteiten van de politie niet kennen. Van expliciete instemming is dan ook geen sprake.

Het politiebeleid sluit redelijk goed aan bij het veiligheidsbeleid van de deelgemeente. Er is een verschuiving zichtbaar van preventie naar meer repressie.

De politie communiceert voldoende over haar beleid en haar optreden. Er zijn goede contacten tussen het politiemangement en het deelgemeentebestuur, waardoor de communicatie goed verloopt. De contacten tussen de politie en de deelgemeenteraad zijn beperkt. De communicatie naar de lokale bevolking is voor verbetering vatbaar.

8 Conditionerende factoren

8.1 Organisatie en formatie

De procesgeoriënteerde organisatiestructuur van de politie vormt een belemmering voor de samenwerking, doordat wijkpolitiezorg binnen de politieorganisatie een relatief lage status heeft en gescheiden is van opsporing en directe hulpverlening. Bovendien vormt de wijkpolitie een reservoir waaruit tekorten in andere processen worden opgevuld. Ook de inbedding van de buurtagenten in de organisatie van het wijkteam is een aandachtspunt.

Daarnaast vormen cultuurverschillen tussen de politie en de deelgemeente een belemmerende factor in de samenwerking. Overigens wordt door verschillende respondenten het belang van persoonskenmerken en persoonlijke relaties benadrukt. De meeste respondenten zien mogelijkheden tot verbetering van de samenwerking en maatschappelijke integratie van de politie. Communicatie wordt daarvoor als de sleutel gezien.

Ook de organisatie van de deelgemeente is een conditionerende factor voor de maatschappelijke integratie van de politie. Formeel gaat de burgemeester over openbare orde en heeft de voorzitter van de deelgemeente hierin geen positie. De handelingsmogelijkheden van de deelgemeente zijn beperkt.

De capaciteit van de politie vormt een belangrijk knelpunt voor de maatschappelijke integratie. Op veel vragen moet de politie 'nee' verkopen vanwege capaciteitsproblemen. Respondenten vanuit de politie zijn overigens van mening dat er oneigenlijke vragen aan de politie worden gesteld, die niets te maken hebben met politiewerk.

8.2 Kerntakendiscussie

Geïnterviewden uit de deelgemeente zijn van mening dat de politie onvoldoende inspeelt op lokale prioriteiten, omdat zij zich te veel richt op de landelijke prestatieafspraken. Een bestuurder van de deelgemeente noemt de prestatiecontracten een 'crime'. Vanuit de deelgemeente wordt er ook op gewezen dat de politie twee heren moet dienen en voor de opsporing wordt aangestuurd door het Openbaar Ministerie.

9 Conclusies

In onderstaande tabel zijn de conclusies van de case study Rotterdam Beverwaard weergegeven. Voor de mate van integratie in de wijk, in professionele netwerken en in het bestuur zijn facetten onderscheiden. Voor elk facet is een score gegeven: goed (G), voldoende (V), onvoldoende (O) en omstreden (?). Elke score wordt kort toegelicht.

Dimensie	Facet	Score	Toelichting
Integratie politie in de wijk	Zicht op problematiek	V	Overwegend positief oordeel, maar de politie heeft relatief weinig zicht op de Antilliaanse minderheid
	Kennen en gekend worden: - politie kent relevante personen - politie heeft duidelijke aanspreekpunten - actieve burgers en professionals kennen wijkagent - gemiddelde burgers kennen wijkagent	V	Politie heeft hoofdzakelijk contact met de sleutelpersonen en actieve bewoners via de
		V	buurtagenten en surveillanten. De meeste 'gewone' burgers kennen hun buurtagent nauwelijks. Wijkteamleden zijn onbekend.
		?	De politie is niet altijd even goed (telefonisch) te bereiken.
		?	
	Zichtbaarheid	V	Volgens burgers en professionals hebben burgers noch professionals een goed beeld van het politiewerk in de gemeente. De politie zou dit beter uit moeten dragen. De communicatie en PR van de politie kan beter. Zichtbaarheid is in sterke mate afhankelijk van de persoon van de buurtagent. Surveillanten lijken hier het meest actief.
	Aansluiten bij veiligheidsaanpak	V	Er is een redelijke aansluiting bij het deelgemeentelijke veiligheidsbeleid.
Voldoende (ruimte voor) lokaal maatwerk	?	Er lijkt daarvoor slechts beperkt ruimte te zijn. Personele capaciteitsproblemen en prestatiecontracten zijn daar deels debet aan. Buurtagenten en surveillanten geven vaak een meer persoonlijke invulling aan lokaal maatwerk die niet altijd strookt met het beleid.	
Verhouding probleemgerichte aanpak/repressie	?	De laatste jaren is er een duidelijke verschuiving naar repressie waar te nemen.	
Gebiedsgebonden werken, inclusief doorwerking signalen wijkagent op teambeleid en aanpak IV	V	Signalen worden binnen de politie naar boven toe doorgeven. Er wordt niets altijd iets mee gedaan. Sommige politieagenten wijten dat aan hun (relatief lage) rang.	

Integratie in netwerk professionals	Structurele contacten met bewoners, sleutelfiguren en instanties; participatie in buurtnetwerken	?	Dit gebeurt via de wijktafels en contacten op straat. Kritiek is dat alleen met steeds dezelfde actieve bewoners wordt gesproken (grijze participatie). De contacten met Antillianen laten het nodige te wensen over.
	Actief betrekken bewoners bij aanpak (wijkgesprekken, wijkpanels)	?	Politie doet haar best maar hier zou het nodige kunnen worden verbeterd. Capaciteitsproblemen vormen hier een struikelblok.
	Structurele contacten met minderheden en minderhedenorganisaties	O	Vastgesteld kan worden dat structurele contacten met de Antilliaanse minderheid tekort schieten. Een zorgwekkende situatie omdat de politie daardoor de deelgemeente niet adequaat van informatie kan voorzien.
	Communicatie naar de bevolking is helder en geloofwaardig	?	De communicatie is tamelijk beperkt. SMS-berichten en geschreven stukjes in 'Beverwaardigheden'.
	Burgers hebben een beeld van de prioriteiten en aanpak van de politie m.b.t. veiligheid	O	Burgers hebben nauwelijks een beeld van de prioriteiten die de politie stelt.
	Actieve rol politie in overleggrema en netwerken, veelplegersaanpak en casuoverleg jeugd	V	Politie is van goede wil maar moet regelmatig 'nee' zeggen. Een aantal politiemensen vindt dat de politie te veel gevraagd wordt te participeren in projecten die niet tot het eigenlijke politiewerk behoren.
	Informatie-uitwisseling	V	Overwegend positief oordeel. Uitzondering is informatie-uitwisseling met jongerenwerk.
	Communicatie	V	Overwegend positief oordeel. Politie neemt op verschillende niveaus deel aan het lokale overleg.
	(Uitvoering) afspraken	V	Overwegend positief oordeel. Dat neemt niet weg dat de politie wel eens afhaakt vanwege andere dringende werkzaamheden of capaciteitsproblemen.
	Betrouwbaarheid politie als partner	V	Politie wordt als een betrouwbare partner gezien.
Politie ondersteunt initiatieven (informatie, advies en protocollen)	V	Vooral in een adviserende rol. De politie ziet zich als motor van initiatieven, sommige andere respondenten herkennen dit niet.	

	Verschillende invalshoeken (bijv. politiewelzijnswerk) worden overbrugd	?	Er is een tegenstelling tussen de politie en het jongerenwerk. Voor de rest worden de tegenstellingen overbrugd. Sommige respondenten vinden de benadering van de politie te repressief.
Integratie politie in het bestuur	Uitvoering regie Integrale Veiligheid, inclusief rolverdeling gemeente en politie	V	Politie speelt adviserende rol bij de totstandkoming van beleid. Er zijn echter spanningen. Politiepersonen vinden dat de deelgemeente onvoldoende gericht is op problemen op straat. Partijen gaan met begrip om met de verschillen in rollen en doelstellingen.
	Overleg/samenwerking politie-gemeente (ambtelijk en bestuurlijk)	V	Overwegend positief.
	Overleg met gemeenteraad, aandacht voor veiligheid en politie in de raad, invloed gemeenteraad	?	Politie is nauwelijks zichtbaar in de raad. Belangstelling bij deelgemeenteraad voor veiligheidsvraagstukken en politie is gering. Raad is nogal incidentgericht en heeft weinig oog voor ontwikkelingen. Politie verwijt politici scoringsdrang.
	Afstemming prioriteiten gemeente en politie	V	Hierover vindt de nodige discussie plaats. Politie vindt dat de gemeente maar meer zelf moet organiseren en uitvoeren. De gemeente schuift in haar ogen te veel taken naar de politie toe.
	Ruimte voor lokale prioriteiten politie en afstemming op IV-beleid	?	Prestatiecontracten en werkzaamheden voor het OM werken belemmerend.
	Signalerende en agenderende rol politie	?	De politie signaleert en rapporteert aan de deelgemeente. Verschillende respondenten betwijfelen of er veel met deze signalen wordt gedaan.
	Actieve rol politie in overleggrema en netwerken, veelplegersaanpak en casuoverleg jeugd	V	Politie is van goede wil maar moet regelmatig 'nee' zeggen. Een aantal politiemensen vindt dat de politie te veel gevraagd wordt te participeren in projecten die niet tot het eigenlijke politiewerk behoren.
Legitimititeit	Afstemming werk politie op problematiek	V	Overwegend positief oordeel.
	(Ruimte voor) lokaal maatwerk	?	Bepaalde ruimte vanwege capaciteitsproblemen en prestatiecontracten.
	Verhouding probleemgerichte aanpak/repressie	?	De laatste jaren is een verschuiving naar meer repressie gaande.
	Betrokkenheid bewoners bij aanpak op wijkniveau	V	Politie overlegt met bewoners door middel van wijktafels.

Afstemming prioriteiten gemeente en politie	V	Er wordt met goede wil gezocht naar compromissen om een balans te vinden. Dit lijkt niet altijd even goed te lukken.
Aandacht politie voor minderheden	O	Er is fundamenteel te weinig structureel contact tussen de politie en de Antilliaanse minderheid die sterk in Beverwaard vertegenwoordigd is.
Helder en geloofwaardig communiceren naar lokaal bestuur en politiek	V	Er bestaan goede contacten tussen het politiemangement en het bestuur waardoor communicatie vlot verloopt.
Helder en geloofwaardig communiceren naar bevolking	?	Vraag is of SMS-berichten en korte stukjes in 'Beverwaardigheden' voldoende zijn.

De mate van integratie van de politie wordt beïnvloed door verschillende factoren. Hieronder zijn deze factoren geclusterd naar factoren die een negatief effect hebben op de maatschappelijke integratie en factoren die daar een positief effect op hebben.

Negatief effect op integratie

Onderstaande factoren hebben een negatief effect op de maatschappelijke integratie van de politie:

- de politie in Beverwaard kampt met personele capaciteitsproblemen
- de politie is gebonden aan landelijke prestatieafspraken
- de wijkpolitie wordt relatief vaak gebruikt als een reserve voor andere politietaken, waardoor de capaciteit verder onder druk komt te staan
- er is een groot verloop binnen de politie (discontinuïteit)
- er zijn cultuurverschillen tussen medewerkers van de politie en de deelgemeente
- de politie heeft weinig contacten met de niet actieve burgers
- de politie heeft weinig contact met allochtonen, en met name Antillianen
- bewoners en ondernemers van de Beverwaard kennen de politie maar matig
- buurtagenten zijn vaak niet op de hoogte van het beleid van de deelgemeente en laten persoonlijk interesse vaak de boventoon voeren in hun werkzaamheden
- burgers zijn slecht op de hoogte van de prioriteiten bij de politie
- de communicatie vanuit de politie naar ketenpartners en burgers is voor verbetering vatbaar
- de politie speelt geen actieve rol richting de stadsdeelraad
- de politie investeert te weinig in zichtbaarheid
- burgers en professionals kennen het beleid en de prioriteiten van de politie onvoldoende.

Positief effect op integratie

Onderstaande factoren hebben een positief effect op de maatschappelijke integratie van de politie:

- de politie heeft zicht op de problematiek in de wijk en richt haar activiteiten zo veel mogelijk op deze problematiek
- de coördinatie tussen deelgemeente en de politie is voldoende
- de politie werkt gebiedsgebonden
- de politie is (steeds meer) actief in overleggremia
- er is sprake van afstemming tussen de prioriteiten van de politie en de deelgemeente
- de samenwerking tussen de politie en de deelgemeente is betrekkelijk goed.

Geconcludeerd kan worden dat de stakeholders de maatschappelijke integratie van de politie als voldoende beoordelen, zij het dat partners op de werkvloer kritischer zijn dan bestuurders en managers.

De aanpak van de politie is onvoldoende geïnstitutionaliseerd, waardoor de persoonlijke factor in het optreden groter is dan wenselijk. Er is weinig sturing op het handelen van de buurtagenten. De aansluiting tussen de buurtagenten en de rest van het wijkteam is voor verbetering vatbaar. Daarbij komt dat de politie kampt met capaciteitsproblemen en gebonden is aan landelijke afspraken. Dat beperkt de mogelijkheden voor lokaal maatwerk.

De integratie in de wijk leunt zwaar op de buurtagenten en surveillanten. Zij hebben vooral contact met oudere witte mensen. De wijkpolitiezorg heeft binnen het korps een relatief lage status.

Contacten met allochtone groepen, vooral Antillianen, zijn te schaars. Er zijn te weinig allochtone politiemensen binnen het wijkteam die deze contacten zouden kunnen leggen.

Bij de partners is er onvoldoende inzicht in elkaars motieven en werkzaamheden, grenzen en mogelijkheden. Partners weten onvoldoende wat ze van elkaar kunnen verwachten. Wel heeft men begrip voor elkaar en gaat men soepel om met verschillen in aanpak.

Het wijkteam investeert weinig in het zich bekend maken in de wijk en de deelgemeentepolitiek. Burgers zijn daardoor slecht op de hoogte van de problemen, aanpak en prioriteiten. De bekendheid van de buurtagenten bij de burgers is voor verbetering vatbaar, de overige leden van het wijkteam zijn niet bekend bij de bewoners en ondernemers in Beverwaard.

Het beleid en de prioriteiten van de politie zijn onvoldoende bekend bij professionals en bewoners in de wijk.

Tussen beleid en werkvloer is een behoorlijke afstand. Er is sprake van een eigenstandig beleidscircuit, dat ver van de werkvloer af staat. De interne communicatie binnen de politie en de deelgemeente verloopt niet optimaal.

Er zijn beroeps- en cultuurverschillen tussen de politie, de deelgemeente en professionals in de wijk. Deze verschillen leiden weliswaar soms tot fricties, maar worden ook erkend en geaccepteerd.

10 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies uit de case study kunnen de volgende aanbevelingen en aandachtspunten worden geformuleerd om de maatschappelijke integratie van de politie in Rotterdam Beverwaard te versterken:

1

In IJsselmonde is op beleidsniveau sprake van een goede samenwerking tussen deelgemeente en politie. Men is tevreden over elkaars opstelling. Verschillen in probleemanalyse, in de kijk op wederzijdse rollen en in prioriteiten worden voor lief genomen; het is geven en nemen. Op uitvoeringsniveau gaat dat moeilijker. Verschillen van opvatting over de aanpak, over de vraag wie het initiatief moet nemen en over wat leidend moet zijn (het beleid van de deelgemeente of concrete problematiek) werken daar belemmerend. Op dit uitvoerende niveau is er bij de politie enerzijds onbekendheid met het beleid van de deelgemeente en met de op hoger niveau genomen initiatieven. Anderzijds is er soms frustratie dat men waarnemingen en inzichten niet kwijt kan bij de beleidsmakers.

Het verdient aanbeveling (om tijd te nemen) om een dialoog op gang te brengen tussen bestuur en beleid enerzijds en het niveau van de uitvoering door de verschillende partners anderzijds. Dit zou moeten leiden tot een gedeeld beeld van de wederzijdse rollen, een gedeeld beeld van de problematiek en gezamenlijke prioriteiten die echt gedeeld worden.

Het veiligheidsbeleid van de gemeente respectievelijk deelgemeente kent veel functionarissen wier portefeuille uit een specifiek probleem bestaat (bijvoorbeeld de Antillianenregisseurs of de manager persoonsgerichte aanpak). Het valt op dat deze functionarissen slecht bekend zijn bij de buurtagenten en daar ook nauwelijks een relatie mee hebben. Er lijkt een tweedeling te zijn in enerzijds de aanpak van de gewone problemen die door o.a. de wijkpolitie behandeld worden en anderzijds de aanpak van de ernstige problemen waarvoor een apart politieel en bestuurlijk overlegcircuit bestaat met eigen functionarissen. Deze aanpakken raken elkaar wel maar zijn niet met elkaar verweven.

2

De contacten met minderheden vanuit de politie verdienen aandacht. Met uitzondering van de aandacht voor de Antilliaanse gemeenschap is niet gebleken dat er structurele aandacht voor minderheden is. De benadering van de Antillianen lijkt vanuit de politie niet eenduidig. De benadering is overwegend repressief bij het Antillianenteam, maar verder wisselend per buurtagent. In hoeverre de contacten van de Antillianenregisseurs naar die gemeenschap benut worden door de wijkpolitie is onduidelijk. Sommige buurtagenten kennen de regisseurs niet.

3

De buurtagent speelt een cruciale rol bij de integratie van de politie in de wijk, het functioneren van de netwerken op uitvoerend niveau en het uitvoeren van de integrale aanpak op wijkniveau. Zoals ook in andere door ons onderzochte case studies blijkt in Beverwaard dat de invulling van deze functie (te) persoonsgebonden is. Het ontbreekt aan een eenduidig profiel. Buurtagenten leggen sterk hun eigen accent in de invulling van de functie, wat collega's en buitenwereld niet ontgaat. Op straat lijkt de surveillant meer degene die de contacten maakt met de bevolking, de jeugd etc. dan sommige buurtagenten. Het verdient aanbeveling te werken aan een meer gedeelde invulling van de rol van buurtagent door consequentere hantering van functieprofielen, opleiding, intervisie en een intensievere coaching alsmede sturing door de teamleiding.

4

De bewuste keuze om de korpsorganisatie in te richten naar vier hoofdprocessen die op districtelijk c.q. regionaal niveau worden aangestuurd, heeft onmiskenbaar geleid tot een meer eenduidige sturing op die niveaus maar bemoeilijkt een eenduidige uitvoering van het politiewerk op het niveau van de deelgemeente c.q. de wijk. De juiste balans tussen politiewerk doen vanuit de specifieke behoeften op stadsdeel c.q. wijkniveau enerzijds en de in Rotterdam-Rijnmond verklaarbare behoefte om het korps centraal aan te sturen op resultaten op het gebied van veiligheid anderzijds, blijkt nog niet gevonden. In elk geval lijkt er op het niveau van de wijkpolitie Beverwaard weinig eigen keuzeverantwoordelijkheid te bestaan. De wijkpolitie is in de ogen van veel respondenten sluitpost in het politiewerk en zeker niet leidend ten aanzien van de andere hoofdprocessen.

5

De politie kan helderder, geloofwaardiger en minder terughoudend communiceren over haar aanpak en prioriteitenkeuze zowel naar het bestuur, de lokale politiek, als naar professionele partners en bevolking. Ten onrechte bestaat het idee dat prestatiecontracten, landelijke en regionale prioriteiten een grote belemmering vormen voor aandacht voor de specifieke lokale problemen in Beverwaard en de deelgemeente IJsselmonde. In feite geven landelijke regionale en lokale prioriteiten een behoorlijke mate van overlap te zien.

Bijlage 1: Scores interviews per facet

Dimensie	Facet	bestuurders/managers					Professionals/burgers															Totaal
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Integratie politie in de wijk	Zicht op problematiek	V	G	(+/-)	V	V	G				V			G			V	G			V	
	Kennen en gekend worden																				V	
	- kennen: politie kent relevante personen		G	G	V	G					V		G					G	V	V	V	
	- gekend worden: politie heeft duidelijke aanspreekpunten			V					G	G		V	G	G			(+/-)	G	O	O	(+/-)	
	- gekend worden: actieve burgers en professionals kennen wijkagent		G		G	G			G	G	G		G	G			(+/-)	V	V	V	V	
	- gekend worden: gemiddelde burger kent wijkagent		V		O	V							V				(+/-)	O	O	O	(+/-)	
	Zichtbaarheid		(+/-)	G					V	V	(+/-)	V	G	G				G			V	
	Aansluiten bij problematiek	(+/-)	G	(+/-)		G			O	V			V		G		(+/-)		(+/-)		V	
	Aansluiten bij veiligheidsaanpak	O	G	V		V	G				V		(+/-)		G						V	
	Voldoende (ruimte voor) lokaal maatwerk	O							(+/-)	G	V		O		G		G	(+/-)	(+/-)		(+/-)	
	Verhouding probleemgerichte aanpak en repressie	O	(+/-)	(+/-)		(+/-)			V	V	(+/-)		V		V		G				(+/-)	
Gebiedsgebonden werken, incl. doorwerking signalen wijkagent op teambeleid en IV-aanpak	V	V	O	(+/-)				V	G	G		O				V				V		
Struct contacten bewoners/sleutelfiguren/instanties; participatie in buurtnetwerken		G	V		V			V	G	V			G			(+/-)	(+/-)	(+/-)		(+/-)		
Actief betrekken bewoners bij politiebeleid (wijkgesprekken, burgerpanels)		V		V	V					(+/-)		O		V		O				(+/-)		
Structurele contacten met minderheden(-organisaties)		G	O	O	O	V						O				(+/-)	(+/-)	(+/-)		O		
Is de communicatie van de politie naar de bevolking helder en geloofwaardig		(+/-)	(+/-)	(+/-)	(+/-)					V	(+/-)	O	V			O	V	(+/-)	(+/-)	(+/-)		
Hebben burgers een beeld van de prioriteiten en aanpak van de politie t.a.v de veiligheid		V		O		V				(+/-)	O		V			O	O	O	O	O		
Integratie politie in netwerk van professionals	Actieve rol politie in overleggremlia/ netwerken, veelplegersaanpak en casusoverleg jeugd		G	O	G	G	G	V	G	V	G	(+/-)	V			V	G	V	V	V		
	Informatie-uitwisseling					V	V	V	G	V	V				G		G	(+/-)	(+/-)	V		
	Communicatie					V	V	V	G	V	V				G		G	O	O	V		
	(Uitvoering) afspraken					O			G	G	V		G		G		G	V	V	V		
	Betrouwbaarheid politie als partner			V	V		G		G	G	G					(+/-)	G	O	O	V		
	Politie ondersteunt initiatieven (informatie, advies en protocollen)		V	G		G	V			G	G	G			G	(+/-)	G	O	O	V		
Verschillende invalshoeken (b.v. politie – welzijnswerk) worden overbrugd			O		(+/-)	O					(+/-)					V	O	O	(+/-)			
Integratie politie in het bestuur	Uitvoering regie IV, incl. rolverdeling gemeente en politie	(+/-)	G	(+/-)	(+/-)	V	V		G	O	G	(+/-)				V				V		
	Overleg / samenwerking politie – gemeente (ambtelijk en bestuurlijk)	(+/-)	V	(+/-)	G	G	V		V	V	O	V			G					V		
	Overleg met gemeenteraad / aandacht voor veiligheid en politie in de raad + invloed		V		V		(+/-)				V						V	V	V	?		
	Afstemming prioriteiten gemeente en politie	O	G	V			G			G	V				G		V	V	V	V		
	Ruimte voor lokale prioriteiten politie / afstemming op IV-beleid	O	V				G									(+/-)	(+/-)	(+/-)		?		
	Signalerende en agenderende rol politie	V	V		V								(+/-)				O	O	O	(+/-)		
De politie communiceert helder en geloofwaardig naar lokaal bestuur en politiek	O																			?		

Betekenis:

G	goed
V	voldoende
+/-	omstreden
O	onvoldoende
	geen uitspraak

1	Dagelijks bestuurder deelgemeente	11	surveillant
2	Veiligheidscoördinator deelgemeente	12	secr. Winkeliersvereniging
3	manager persoonsgerichte aanpak	13	directeur basisschool
4	districtschef	14	wijkcoördinator deelgemeente
5	plv. hoofd wijkpolitie	15	wijkbeheerder woningbouwcorp
6	wijkteamchef	16	sociaal beheerder zware overlast deelgemeente
7		17	beheerder zorgnetwerk GGD
8	buurtagent	18	coördinator buurtserviceteam
9	buurtagent	19	jongerenwerker
10	hoofdagente, wijkteammedewerker		

? geen eindscore minder dan 7 uitspraken

Bijlage 2: Overzicht gesprekspartners

- Dagelijks bestuurder deelgemeente
- Veiligheidscoördinator deelgemeente
- Manager persoonsgerichte aanpak
- Districtschef
- Plv. hoofd wijkpolitie
- Wijkteamchef
- Buurtagent
- Buurtagent
- Hoofdagent, wijkteammedewerker
- Surveillant
- Secretaris winkeliersvereniging
- Directeur basisschool
- Wijkcoördinator deelgemeente
- Wijkbeheerder woningbouwcorporatie
- Sociaal beheerder zware overlast deelgemeente
- Beheerder zorgnetwerk GGD
- Coördinator buurtserviceteam
- Jongerenwerker

Bijlage 3: Samenstelling stuurgroep en onderzoeksteam

Samenstelling stuurgroep

Het onderzoek naar de ontwikkeling van de maatschappelijke integratie en legitimiteit van de politie is begeleid door een stuurgroep met de volgende samenstelling:

- prof. dr G. van den Brink, Universiteit van Tilburg / Lectoraat Gemeenschappelijke Veiligheidskunde Politieacademie
- drs. L.C.H. Gunther Moor, Stichting Maatschappij, Veiligheid en Politie
- P. van Os, Lectoraat Gemeenschappelijke Veiligheidskunde Politieacademie
- mr. M.A. Straver, Lectoraat Gemeenschappelijke Veiligheidskunde Politieacademie
- drs. H. Quint Bc., Onderzoeksgroep Politieacademie
- drs. R. Ulrich, Andersson Efficers Felix

Samenstelling onderzoeksteam

De samenstelling van het onderzoeksteam dat de case study in Rotterdam Beverwaard heeft verzorgd is als volgt:

- drs. H. Quint Bc., Onderzoeksgroep Politieacademie, coördinatie
- drs. F. Pieters, Andersson Efficers Felix
- drs. J. Smeets, Onderzoeksgroep Politieacademie, coördinatie
- drs. R. Ulrich, Andersson Efficers Felix
- drs. C. Wiebrens, Andersson Efficers Felix